№ 35. Treschdeen, 1. Septembrî. 1899.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ fanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti:

Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29 un J. E. G. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehnimu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksstu rindinu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana is swe-schahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:

Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — Leepajâ: Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jann-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36 un pee M. Petersona. — Bauskâ: Ed. Drengera k. bodê. — Tukumâ: J. Birsgala kga grahm. pahrd. — Talsôs: H. Towa k. grahm. bodê. — Kuldigâ: Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — Wentspilî: Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

78. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:

Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjsch. — Schagarê: Moses Itzigsohna k. leelnogulditawâ. — Rigâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29; J. E. G. Kapteina k. grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehnimu eelâ № 10. — Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — Walmeerâ: Trey'a k. grahm. bodê. — Walkâ: M. Rudolfa k. grahm. bodê. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widsemê, kâ ari Kursemê.

Kamdehl wajadsiga statistika?

(Beigums.)

Mehs redsejam, ka daschadas likstas, kâ kari, mehri u. t. t., kawê, waj pawisam aptura eedsihwotaju wairoschanos. Turpreti tautas labklahjiba, labi gadi, eenesiga pelna, weegla semes eeguhschana, brihwa, spirgta dsihwe tahdâ pat mehrâ paweizina eedsihwotaju wairoschanos. Peemehru jau mehs redsejam Seemeku-Amerikâ; bes tam eedsihwotaji eewehrojami wairojuschêes ari daudsâs Eiropas walstis. Teesa, ka ne arweenu eedsihwotaju wairoschanahs sakriht ar tautas labklahjibas jehdseenu: zitam wajaga baltmaises, zits ar to paschu rupju maisi buhtu laimigs, ja tik ta pate buhtu. Tapehz ari Kreewijâ, lai nu ta ar sewischku bagatibu newar leelites, tomehr eedsihwotaji ahtri wairojahs, sewischki pehz dsimtbuhschanas atzelschanas. Bet pehdejôs neraschas gadôs, kâ 1891., 1897. un 1898. g. eedsihwotaju wairoschanahs peemekletâs weetâs manami apsikusi. Bes tam daschâs Widus-Kreewijas gubernâs, kâ Jaroslawas, Maskawas, Tweras, Nowgorodas un aptahrtejâs gubernâs, eedsihwotaju skaits wispahrigi loti maz pawairojahs, masuleet wairak, nekâ Franzijâ. Tas zelahs sawu dalu zaur to, ka laba dala wihreeschu aiseet pelnu meklet sweschatnê un no leelahs behrnu mirstibas, kurus mahtehm maz eespehjams kopt un usraudsit, jo tahm janodarbojahs ar jaimneezibu, kamehr wihra gandrihs wisu gadu naw mahjâs.

Schee augscham peewestee peemehri jau aprahda, ka waldibai nepeezeeschami wajadsigs sinat, zik ir semê eedsihwotaju, waj tee wairojahs waj eet masumâ un kamdehl, un tâ daudz zitu ko no lauschu dsihwes, kur newar neko eepreeksch noteikt, kamehr naw isdarita pahrluhkoschana uz weetas, iswaizati un saskaititi eedsihwotaji. Darbs tas naw masais, jo walstij jasin neween eedsihwotaju skaits, bet tai jasin ari winu turiba, jasin noteikt, kaut ari apmehram, zik semê ir turigu lauschu, kas paschi wed sawu saimneezibu, un zik masturigu, kam naw nekahda noteikta eenahkuma un t. t. Schim noluhkam nu ir wajadsigi zilweki, kas sewischti prot scho darbu, kas daschadas klismas un nepilnibas tautu dsihwê zenschahs isskaidrot ar skaitku palihdsibu. Wajadsiga plaschakâ nosihmê sewischka siniba — statistika. Schi siniba naw sen kâ zehlusees. Pirmee pamati tai litti Wahzijâ pagahjuschâ gadu simteni no Achenwahla, Süßmilcha un ziteem. No sahkuma ar sinu salasischanu un isstrahdaschanu nodarbojahs tikai sewischti sinibu wihri, kas ar skaitku palihdsibu gribeja isskaidrot kahdu peewilzigu parahdibu tautas dsihwê. Bet drihs ari daschas waldibas atsina, zik deriga kahrtiga statistisku sinu krahschana, tikpat kâ katrai leelai saimneezibai nepeezeeschami west gadu no gada stingrus, noteiktus rehkinumus, lai waretu isrehkinat saudejumus waj pelnu un salihdsinat agrakos gadus ar tekoscho. Bet to, ko sewischkâ saimneezibâ, muischâ, fabrikâ un t. t. war isdarit weens uz to mahzijees zilweks, tur weselâ walsti wajaga daudz zilweku, kas nu nodarbojahs ar sinu sawahkschanu daschadôs darba sarôs. Tagad wisâs Eiropas walstis ir sewischkas eestahdes, kas sakrahj un isstrahdâ statistiskahs sinas par daschadeem walsts un sabeedribas jautajumeem.

Latweeschu literarisska beedriba
10. Septembrî sch. g.
swinehs sawus
75 gadu pastahweschanas swehtkus
un minetâ deenâ pulksten 1. Jelgawas museuma sahlê noturehs swehtku sapulzi, uz ko beedrus eeluhdz
J. W. Sakranowicz,
Latw. liter. beedr. presidents.

Te japeebilst, ka ari preeksch tam, kad statistika wehl nebij pasihstama kâ sewischka siniba, walstij daudzreiz nepeezeeschami wajadseja daschadu statistisku sinu, kaut ari tikai apmehram par eedsihwotaju daudzumu un winu maksaschanas spehjahm. Wispirms to wajadseja kara un naudas leetâs. Wajadseja tatschu, kaut ari apmehram, sinat, zik walstî ir eedsihwotaju, kas spehjigi nest kara eerotschus, kahdu summu war waldiba sagaidit, eewedot jaunu nodokli, waj pahrgrozot kahdu nodokli zitadâ weidâ. Tâ ka nauda un kara spehks pee agrakajeem pastahwigajeem kareem bij gandrihs walsts weenigahs un swarigakahs ruhpes, tad jau loti sen daschâs semês skaititi eedsihwotaji. Tâ Japanâ pirmâ lauschu skaitischana isdarita 800. g. preeksch Kristus dsimschanas. No 624. g. pehz Kristus dsim. lauschu skaitischana Japanâ teek isdarita kahrtigi pehz stingri noteikteem laika sprihscheem. Pee senajeem Perseescheem tika eewahktas sinas par eedsihwotaju wairumu kara gadijumâ un par nodokku isdalischanu. Pee wezajeem Egipteescheem wairak simtu un pat 1000 gadu preeksch Kristus tika ikgadus isdarita lauschu skaitischana, ikgadus eewahktas sinas par dsimuscho un miruscho skaitu, par raschu un t. t. Wehl sihkakas un pamatigakas sinas westas pee senajeem Romeescheem, kuru rakstu grahmatas (zensi) widus laiku walstim nodereja par paraugu, sastahdot sinas par semes ihpaschumu un t. t. Ari Kreewijâ pa daschadahm walsts dalahm eewahktas jau agrak schahdas tahdas sinas, kas bij wajadsigas, isdarot daschus pahrgrozijumus. 17. gadu simteni eewestas sewischkas raksstu grahmatas, kurâs tika eerakstitas sinas par eedsihwotaju daudzumu, kâ ari par dascheem ruhpneezibas sareem un semes ihpaschumu.

Tâ tad wajadsiba eewahkt uz skaitkeem pamatotas sinas par eedsihwotajeem, winu turibu waj nabadsibu jau bijusi loti sen, tikai agrak schi sinu eewahkschana notikusi loti pawirschi un nepilnigi. Truhka wehl sewischkas noteiktibas pee sinu eewahkschanas un isstrahdaschanas, wiss tika saguhts un sasteigts uz ahtru roku, — tapehz eesagahs rupjas kluhdas un pahrpratumi. Eedsihwotaji tolaik, un ne bes eemesla, ar schaubahm luhkojahs uz tahdahm „skaitischanahm", usluhkodami tahs par jaunu nodokku wehstuescheem. Par daschu labu trazi zits ir tagad wehl buhs dsirdejis. Pat pehdejâ lauschu skaitischana Kreewijâ 1897. g., neskatotees uz to, ka ta tika isdarita bes kahda nodoma drihsumâ eewest kahdus jaunus nodokkus waj pawairot rekruschu skaitu, daudz weetâs islikahs kâ noslehpumaina mihkla un ustrauza prahtus. Wispahrigi tahdâs semês, kur laudis wehl tumschi un neisglihtoti, statistika nestahw leelâ godâ un tureenes waldibas, eewehrojot gruhtumus, ar ko saweenota sinu eewahkschana, un lihdsekku truhkumu, — weenaldsigi skatahs uz statistisku sinu krahschanu. Tâ Turzijâ, Persijâ, Kihnâ naw tahdas wispahrigas lauschu skaitischanas, eedsihwotaju daudzums teek schâ tâ apmehram aprehkinats, t. i. gandrihs kâ eekriht prahtâ uz labu laimi un neweens tur neredz wajadsibu eeguht pareisakas sinas. Kad kahdam Turku pascham Angku konsuls lizis preekschâ isdarit lauschu skaitischanu wina gubernâ, tas atbildejis: „Kapehz to? Kas tad war isskaitit tahdu lauschu daudzumu? To skaitu tik sin weens pats Alla (t. i. Turku deews) un zilwekeem newajag zenstees issinat to, kas tikai Alla'm it peeejams." — Turpretim pee isglihtotahm Eiropas tautahm statistika ir walsts dsihwê nepeezeeschama, un eedsihwotaju kustiba, semkopiba, ruhpneeziba, tirdsneeziba, naudas leetas, tautas pahrtika un aisgahdiba, tautas isglihtiba un tikumiba — wiss tas teek ar skaitku palihdsibu istirsats un apzerets, un kur wajadsigs pahrlabots uz statistisko sinu pamata, kuras ikgadus kahrtigi teek eewahktas.

Tâ tad statistika ir nepeezeeschama preeksch pareisas walsts saimneezibas weschanas. Lai par to pahrleezinatos, peeteek, kad salihdsinam no weenas puses behdigo finantschu un wispahrigi walsts stahwokli Turzijâ, Persijâ un Kihnâ, kur, neskatotees uz semes leelo plaschumu un eedsihwotaju daudzumu, neteek westa kahrtiga, noteikta statistika, — un no otras puses, — spihdoschos panahkumus, kas eeguhti walsts un sabeedribas saimneezibâ Eiropas attihstitakajâs walstîs. Saprotams, ka statistika pate par sewi jau naw ne bagatibas, ne nabadsibas zehlonis, bet statistisko sinu noteiktiba un pareisiba sinamâ walstî (p. p. Wahzijâ waj Anglijâ) jau rahda, kahdâ attihstibas stahwokli atrodas winas eedsihwotaji, ar kahdu ruhpibu un usmanibu tureenes waldiba zenschahs eepasihtees ar tautas truhkumeem un wajadsibahm. Kur waldiba maz greesch wehribu uz tautas labklahjibas stahwokli, tur naw ari pareisas un kahrtigas statistikas, tur wina nekam naw wajadsiga. Ko tur puhletees issinat, waj eedsihwotaji wairojahs waj eet masumâ? Gan jau istiks tapat ar. „Alla jau labaki sin", tahdôs gadijumôs mehdz sazit Turki.

Pasneedzot scho apzerejumu par statistiku pehz kahda mehneschraksta, mums wehl jaaisrahda, ka ari pee mums statistika teek deesgan masâ mehrâ eewehrota, kaut gan pehdejâ laikâ ir manama greeschanahs uz labo pusi. Muhsu laikraksti jau pehz eespehjas rauga sawôs rakstôs atbalstitees uz skaitkeem, zik un kur wineem tas ir eespehjams. Sawu dalu peewilzigus skaitkus par weenu waj otru sadsihwes parahdibu waj darba lauku waretu no daschadeem apwideem pasneegt ari muhsu laikraksstu sinotaji. Schi laikraksstu nodala ir ta, kas ar leelu sinkahribu teek lasita. Protams, ka skaitku eewahkschana prasa daudz wairak puhlinu un usmanibas, bet ko lai dara — neka laba newar bez puhlineem panahkt. Tagad sinotaji mehdz sawus sinojumus peepildit ar garu garahm tenkahm par kahda schkuhna degschanu, neezigu teatra israhdi, pluhkschanos u. t. t. Papihris ir pazeetigs, bet kahda wajadsiba gan wiseem lasitajeem sinat, ka N. N. pagastâ gribejis aisdegtees waj aisdedzees wezais pirts namiņsch?... Turpretim uz skaitkeem dibinatus nowehrojumus par weenu waj otru sadsihwes un saimneezibas parahdibu warbuht ari wehlaku waretu isleetat.

Zik reises jau nu neweenâ ween weetâ issazita wehleschanahs un aisrahdijumi, lai ari muhsu pagastu waldes par sawu dsihwi pazek drusku noslehpumaino klusu zeeschanas aiskaru ... Bet tahs laikam buhs bijuschas balsis tukšnesi!... Pehz sazitâ atkahrtot wehl reis tahdu sinu wajadsibu un leetderibu, buhtu leekt. Dsihws, plaukstoschs augs arweenu steepjahs uz saules gaismu, uz ahru, jo gaisma wispahrigi weizina augschanu, — nesaprotami, kapehz minetahs eestahdes tik labpraht grib tumsâ mist? L.

Wehstule no Kijewas.

Augusta pirmajâ pusê Kijewâ sapulzejahs Kreewijas archeologijas kongress. Schee kongresi mehdz atkahrtotees ik pa 3 gadeem un tagadejais ir winu rindâ weenpadsmitais, skaitot no ta laika, kamehr grahfs Uwarows winus nodibinajis. 10. kongresu atzerees ari daschs no lasitajeem, jo to notureja Rigâ 3 gadus atpakal. Kâ toreiz daudz preekschlasijumu grozijahs ap Baltijas senatni un ari speziell ap Latweeschu tautu, tâ te Kijewâ bij ihstâ weeta pahrrunat jautajumus, kas sihmejahs uz masakajahm Slahwu tautahm, jo Kijewa, atrasdamees Maskreewijas serdê, stahw Deenwidus Slah-

Paspahrnê.

Maskreewijâ.

(Turpinajums.)

No zitahm tautahm Kijewâ pehz skaita pirmo weetu eenem — Schihdi. Jaw ihstajôs kasaku laikôs Schihds bij kasaku suhzejs un Polu leelmanu draugs (waj tad nu welti Schihdu buhtu gribejuschi likt Hmelnizka peemineklim apaksch sirga kahjahm!), bet wehlakôs laikôs, neluhkojot uz aprobeschotahm teesibahm, Schihdu skaits un kapitals ir peewairojees klaht. Un kapitals jaw pats par sewi ir teesiba. Bes tam Schihdeem par labu nahk gubernas robescha, kas no pilsehtas atschkir winas apkahrtni otrpus upes. Tur preekschpilsehtâ Tschernigowas gubernâ apmetahs tee Ebreji, kam zitadi naw teesibas Kijewâ apmestees. Pa deenu pilsehtâ istirgojuschees, wini wakarâ eet meerigi uz sawu slobodku zitâ gubernâ atpakal. — Pehz skaita Maskreewu rehkina Kijewâ 80%, Ebreju turpretim ne masak kâ 10%.

Par Schihdeem skaitâ daudz neewehrojamaki, bet kâ leelâ sadsihwes faktors ir Kijewâ jausluhko Poli. Winus rehkina uz 6% no wiseem eedsihwotajeem. Kapitals un isglihtiba winus dara stiprus; bez tam kopigâs leetâs wini zeeti turahs kopâ. Tâ tagad ar Keisara atwehli lasa naudu preeksch jaunzelamas katolu basnizas. Neluhkojot uz maso skaitu katolu eedsihwotaju, naudas ihsâ laikâ sanahza wairak kâ 150,000. Schi gadu simtena eesahkumâ Kijewas inteligenze ir bijusi gluschi pahrpolota.

No zitahm tautahm it pamanami ir Wahzeeschi, ihpaschi mahzitu lauschu starpâ un tirdsneezibâ. Winu skaitu war rehkinat uz tuhkstoschi peezi. Leelakâ dala no wineem ir luterani; Kreewu azis tad Wahzeetis bez tahlakas runaschanas ir luteranis un luteranis Wahzeetis, lai gan schahdu „Wahzeeschu" starpâ atrodam ari labi daudz Latweeschu un Igaunu. Tâ peemehram uz Latweeschu deewwahrdeem leeldeenâs bij sanahkuschi simti trihs klausitaju. Winu starpâ daschi apakschkareiwji un ofizeeri, strahdneeki, eerehdni, skolotaji. Kijewas apgabalâ ir Latweeschu dahrsneeki un muischu pahrwaldneeki sateekami jo leelâ mehrâ. Daschs no wineem eenem ihsti leelu atbildigu weetu. — Kahda sewischka Latweeschu beedriba Kijewâ naw attihstijusehs, jo pilsehtas leelee atstatumi usplaukt schim pasahkumam schâ kâ tâ nelautu. Tâ tad pagaidam beedribu weetu Kijewas Latweescheem ispilda perfoniga satiksme un newar teikt, ka ta stahwetu atmatâ.

Pahrejot uz pilsehtas ahrejo isskatu, jasaka, ka Kijewa sabuhweta loti isklaidus. Ja Maskawu sauz par leelu sahdschu, tad Kijewai reis ar ir schis wahrds peekritis; jo ari senak, kad eedsihwotaju nebij puse, kas tagad, ahra robeschas winai bij apmehram tahs paschas, proti 16 werstes garumâ un 4 platumâ. Pilsehtam augot tagad dahrsus un platschus peebuhwê un elektrifkais pilsehtas dselszeltsch saweeno leelos atstatumus un pahrwahr breesmigos stahwumus, kas sirgeem gandrihs nemaz naw eespehjams. Wehl arweenu Kijewa ir pilna skaistu dahrsu, bet sinams gadeem paejot, daschi no teem kritihs buhwes drudsim par laupijumu.

Tagad Kijewâ strahdâ pee jaunahs politechnikas. Galwenâ ehka wehl naw zelta, bet ari blakus ehkahm ir jaw milsigas dimensijas. War teikt, ka jaunâ politechnika pilsehtas malâ buhs paprahws pilsehtinsch pa sewi. Kâ politechnikas lihdsbeedre jamin uniwersitete, kas nodibinata Nikolaja I. laikôs un domata kâ lihdsswars Polu eespaidam uz Kijewas apgabalu. Sahkumâ gandrihs ari Poli ween bijuschi winas studenti; tagad tas, protams, pahrgrozijees un Kijewas uniwersitete peewelk studentus no wisahm malahm. No prowintschu augstkolahm wina Kreewijâ jaeeskata par paschu pirmo. Sche japeesihmê, ka beidzamâ laikâ ari kahds Kursemneeks tur strahdâ kâ mahzibas spehks, proti M. Bruneneeka kgs eenem Wahzu walodas lektora weetu. Studentu starpâ Latweeschu wairak. — Pate uniwersitetes ehka zelta krona stilâ ar farkanu krahsu. Uniwersitetei pretim atrodahs parks ar Nikolaja I. peemineklî. Peemineklis ihsti leelôs famehrôs, kahdas 45 pehdas augsts, uz Keisara wareno figuru ween nahk 7½ arschinas. Nikolajam I. Kijewa ari pateesi daudz war pateiktees par leelisskeem buhwes darbeem, ko winsch Kijewâ lizis isdarit. Bes peeminetahs uniwersitetes wina laikôs te zeltas tihri neapskaitamas masiwas buhwes, bet interesantaka no schihm wisahm ir wezakais tilts pahr Dnepru, saukts „Nikolaja kehschu tilts". Toreiz Kijewai satiksme ar Tschernigowas krastu bij gandrihs neeespehjama pluhdu laikâ, tapehz Nikolajs I. nolehma gahdat paleekamu zeetu tiltu. No wiseem projekteem Keisaram labaki patikahs Angla Winjola preekschlikums, kas par kahdeem 3½ miljoneem ari tika ispildits. Tilts par sawu jaunako beedri, dselszela tiltu, stipri ihsaks, bet skaistuma sinâ to nesalihdsinami pahrspehj. No augsteem muhra pihlareem karajahs uz katru pusi dubulta kehde. Kehde ir sastahdita no 6 dselsu blankahm, blakus saliktahm, katra 12 pehdu garumâ. Katris no scheem 12 pehdu lozekleem swer 12 pudu. No schihs kehdes lozekleem steepjahs uz leju dselsu stangas, kas nes tilta grihdu. Lepnajeem kehschu lokeem un staltajeem portaleem, kas pazelahs pahri par pihlareem, ir ihsti leelisks isskats. Ari smaguma sinâ wini gan paschi daudz swer, gan war leelu swaru panest. Pate kehschu sistema swer gandrihs 4 miljoni mahrzinu un winas kehdes panes gandrihs treschu daku no miljona pudu, ja scho nastu weenlihdzigi uz tiltu isdala. Bet ja nasta rit uz preekschu, tad kehdes war uz katra kwadratzella no tilta grihdas panest wairak kâ 300 pudu smaguma. Salihdsinot ar scho stiprumu, war teikt, ka kahjneeks tur eet pahri kâ muschina un ka ari smagako leelgabalu dehl tilta kehdes ne drusku nepasteepsees. Tomehr schim tiltam ir saws bihstams eenaidneeks; ta ir upes straume, kas ahtri tezdama rauga pihlarus saschkeebt.

No tilta teekam pilsehtâ newis uz leju kahpdami kâ Rigâ, bet ja wehlamees taisnu zeku, tad jakahpj 280 leeli kahpeeni uz augschu, bet war augschâ useet ari pa schoseju; sinams, tad sokus nedrihkst taupit, jo schoseja scho stahwumu pahrwar sawas pahri werstes lozidamahs. Peekrastes nostiprinaschana un schosejas eerihkoschana gar scho pilsehtas dalu ir sawâ laikâ makfajuse wairak kâ 1½ miljona rublu. Kur peekraste masak stiprinata, tur gadu pa gadam uhdeni kahdu gabalu isskalo. Tâ peemehram klahjahs Tirgotaju klubam. No tureenes atwerahs nesalihdsinami jauka isredze uz pilsehtas lejas dalahm un uz lihdseno Aisdnepru, kas isplatahs kâ plascha juhra. Bet gribot negribot pee tam ir japamana, ka paschi atrodamees apdraudetâ stahwokli. Proti blakus isredses weetai rehgojahs nodrupuse kluba kukna, kam pehrn noschluzis lejâ weens gabals, schogad atkal weens u. t. j. pr.

Bet wehl jaw daschu gadu warehs no schihs weetas skalitees un redsehs, ka aiz dsikahs, uhdens israutahs aisas, kas tagad der kâ leela eela ar elektrifku dselszeku otrâ augstâ kalnâ pazelahs Wladimira peemineklis, kas ar elektrifki apgaismotu krustu rokâ klusâ nakti Dnepras kugeneekeem mahj sawu kristigo sweizeenu. Aiz un apaksch peeminekla pazelahs sposchee basnizu kupoli. Kas winus wisus war skaitit? Jasauz tapat kâ swehtzeliineekeem, kad tee nonahk Kijewas kalna malâ un nu redz lejas tornus pee sawahm kahjahm: „Kas basnizu, kas basnizu!" Wahzu wehsturneeks Ditmars apgalwo, ka ap 1018. gadu Kijewai bijuschas sawas 400 basnizas ja ne wairak un wezakais Kreewu kronists stahsta, ka ugunsgrehks 1124. g. Kijewai laupijis 600 basnizu. Lai schee skaitli ari buhtu nemti pahrak leeli, no wineem tomehr mahzamees, ka Kijeweeschi jaw no laiku gala paraduschi lepotees ar daudz un labi apgahdatahm basnizahm.

(Turpmak beigums.)

Grahmatu galds.

Kahds wahrds par dsihwi un laudim Korejâ. A. Wintera. Isdewis L. Reimans Jelgawâ. 38 lap. p. 10 kap. Korejas walstina atrodahs no mums besgaligâ tahlumâ un wehl daschus gadus atpakal maz kahds bij par winu kautko dsirdejis. Tagad leela grozijusehs. Koreja ir sawâ sinâ kildu eemeslis starp Kihnu un Japanu. Saprotams, ka ne masums ir tahdu, kas wehlahs dsirdet par scho walstinu ko tuwaku. Schahdeem lasitajeem augschejâ grahmatina nodomata. Aprakstî grahmatinâ doti pehz zitu krahteem materialeem un teem truhkst peeredsejumu un peedsihwojumu eespaida. R. B.

Jaunais pahris. Skatu luga diwôs zehleenôs no Bjernstjerna Bjernsona. Latwisku tulkojis K. Brihwneeks. J. Melkisa apg. 39 lap. p. Skandinawijas jaunee raksteeki ar patikschanu sawôs raschojumôs istirsâ familijas dsihwi wisôs winas sihkumôs. Augschejâ lugâ raksteeks rauga aprahdit, kahda nesatiziba zelahs laulatu starpâ, ja weens no teem padots wairak sawu wezaku neka laulata drauga eespaideem. Luga eewehlama pahrdomaschanai, lai gan newar teikt, ka wina sawu sprausto mehrki pee skatitaja weenmehr sasneegs. Tulkojuma waloda kluhdaina. R. B.

weem Balkanu pussalâ un wakara Slahweem Austrijâ daudſ tuwaki kâ jeb kurſch zits ihſts Kreewu pilſehts. Tamlihdſ uſ Kijewu ari bij ſabraukuſchi Serbu, Bulgaru, Tſchechu un zitu Slahwu tautu ſinatnes wihri. Atrahwuſchees bij tikai Galizeeſchi, kas preekſchlaſiſjumus negribeja zitadi turet kâ ſawâ Maſkreewu walodâ. Wiſa kongreſa dalibneekus, delegatus un beedrus kopâ ſkaitot, bij pahri par 500. Winu ſtarpâ bij daſchi ſuhtiti no Baltijas beedribahm waj winu ſinatniſkahm nodalahm. Tâ peemehram kâ Latweeſchu beedribas delegats bij eeradees „Balſs“ redaktors ſwehrinats adwokats Webera kungs.

Kongreſu atklahja 1. Auguſtâ weetejais mahzibas apgabala kurators Weljaminows-Sernows. Sweizinajumu ſuhtija kongreſa apſargatajs Leelkaſs Sergejs Aleksandrowitſchs. Kara apgabala preekſchneeks un weetejais generalgubernators Dragomirows kongreſu ſweizinaja perſonigi, aiſrahdidams, ka ir zeenigs un derigs darbs eepaſihtees ar ſawas tautas pagahtni. Pehz tam preekſchſehdetajas grahfeenes Uwarow wadibâ turpinajahs kongreſa ſehdes lihdſ 19. Auguſtam. Kongreſu mahzitâ komiteja daſchados mahzitos darbus peeſchkihra ihpaſchahm ſekzijahm, kurahm par goda preekſchneekeem mehdſa wehlet ahrſemju ſinatneekus waj weetejos ſinatnes pabalſtitajus un mahkſlas draugus. Sawas goda weetas eenemdami, tee beſ Kreewu walodas leetoja daudſkahrt ſawu dſimtu walodu, peemehram ſerbiſki. Leelu leelâ daka preekſchlaſiſjumu notika Kreewu walodâ. Preekſchlaſiſjumu ſaturs zaurmehrâ aprehkinats preekſch ſpezialiſteem, tomehr daſcheem no autoreem zaur kreetnu preekſchzehlumu un gaiſchi aptweramu walodu iſdewahs ecintereset ari plaſchaku publiku, tâ peemehram profeſors Mikukows ar ſaweem Bulgarijas kapu pehtijumeem dewa katram klauſitajam gaiſchu bildi. Kâ runataja atſtahj kotti labu eeſpaidu pate waditaja; gandrihſ ikreiſas, kâ grahfeene Praſkowja Uwarowa parahdahs uſ katedra, to apſweizina ſkali applauſi. No ziteem kongreſa beedreem jamin Wladimirs Lamanſkis, kam Kreewu ſinatneeku ſtarpâ jaw peeder ihſta audſinataja un patriarcha loma. Winſch ari bija tas, kam kâ pirmajam bij gods apſweizinat Slahwu weeſus, kad kongreſa dalibneeki 6. Aug. ſalaſiſjahs uſ meelaſtu, kas bij ſarihkots ahrſemju weeſeem par godu. Starp goda preekſchneekeem redſeja ari paſihſtamo Jlowaiſki, kura wehſtures mahzibas grahmatas pee mums katris ſkolens paſihſt. Wina uſſkati par Slahwu ſenatni tagad atrod daudſ pretineeku un kongreſâ ſimpatijas wairak peegreeſchahs jaunakeem pehtneekeem un winu metodehm.

No preekſchlaſiſjumeem paſcheem wareſchu laſitajeem maſ atſtahſtit. Peemineſchu tik daſchus. Profeſors Bagaļejs runaja par „wehſturigeem materialeem kâ archeologijas awoteem“. Autors aiſrahdija, kahdi bagati materiali preekſch ſenatnes paſihſchanas atrodami wehl daſchôs wezôs rokraſtôs un iſteiza wehleſchanos, lai Maſkawas archeologiſkâ beedriba, kas ir archeologiſko kongreſu ſarihkotaja, preekſch ſchahdu dokumentu krahſchanas un pehtiſchanas organiſetu ſpehkus daſchadâs walſts dakâs. Lihdſigs noluhks bij Woronowa preekſchlaſiſjumam, kas eepaſihſtinaja ar departamentu archiweem Franzijâ. Dſihwahs ſarunas par ſcho tematu, kâ ari Odeſas profeſora Markewitſcha preekſchlikums pamudinaja kongreſu greeſtees pee waldibas ar luhgumu, lai ta ar naudas palihgu un likuma ſpehku palihdſetu ſenatnes leezibas uſturet un peenahzigi iſpehtit. Ihpaſchi tam lihdſigas wehleſchanahs dibinajahs uſ eewehrojumeem Kreewijas deenwidôs. Tur daſchâ weetâ ir uſglabajuſchahs peeminas no ſenu ſeneem Greeku laikeem, kas dod leezibu par toreiſejeem tautu mitekleem, tautu ſawſtarpeju ſatikſmi un attihſtibu. Sewiſchki Krimas peekraſtes bagatas ar tahdahm leezibahm. Bet winas aiſeet bojâ, nahkdamas neprateju rokâ. —

Profeſors Pagodins pahrbaudija ſawâ preekſchlaſiſjumâ jautajumu, uſ kahda kulturas ſtahwokla atraduſchees indo-germanu tautu pirmtehwi, kad tee atdalijuſchees no Finnu tautas ſentſcheem. Pehz Pagodina domahm muhſu ſentehwi jaw toreiſ naw bijuſchi medneeki, kod atdalijahs no Finneem, un ſchi atdaliſchanahs ir notikuſehs wiſai weſelai ziltij uſ Karpatu puſi tahlaku iſplatotees.

Profeſors Buſeſkuls laſija par „ſekmehm un galwenajeem wirſeeneem Greeku wehſtures laukâ“. No ſenlaiku tautahm mums Greeki wiſlabaki paſihſtami, jo wini atſtahjuſchi bagatu rakſtneezibu, no kuras wehl muhſu laikeem daudſ kas jamahzahs. Bet ari uſ winu wehſturi ſihmejotees ſinatne eet uſ preekſchu ar milſu ſokeem. Wiſpirms jamin leeliſkee iſrakumi, kurus paſihſtamais Schliemanis iſdarijis daſchadâs wehſturigâs Greekijas weetâs. Ir atraſti ari daſchi ſenak noſuduſchi literaturas gabali, kâ peemehram filoſofa Ariſtotela ſazerejums par „Atenu walſti“. Jt ſewiſchki daudſ ir ſakrahts daſchadu eeraſtu. Tee wiſi gandrihſ der par eerozi jaunakajai wehſtures teorijai, Lamprechta uſſkateem, ka wehſturi nerada tik daudſ weens zilweks pa ſewi, kâ wiſa ſabeedriba. Tâ war teikt, ka ari Greeku tautas likteni, kas mums ſkolas laikâ wehſtures rokas grahmatâs iſtehlots kâ nedaudſ wihru darbs, jaunakee wehſturneeki uſrahda ſabeedriſkus dſineekus un nepahrrautu attihſtiſchanos. —

Par kaſazibas zelſchanos runaja profeſors Daſchkewitſchs. Winſch raudſija peerahdit, ka kaſaziba attihſtijuſehs lihdſigi kâ arteki, uſ ruhpneezifka pamata, kam tad peeweenojuſehs kopiga wajadſiba dſimteni ſargat. Kâ zehlees wahrds „atamans“, naw droſchi noſakams.

Pats pilſehts par kongreſu nebij tâ eeinteresets, kâ Riga 3 gadus atpakaļ. Gadijahs, ka wehlaku eebraukuſchi kongreſa dalibneeki ſew par leelu brihnumu nemaſ lehti newareja dabut ſinat, kur kongreſa ſehdes notura. Ari iſſtahdes un katalogi nebij tik bagati un intereſanti kâ Rigâ; jo daſchi ſpehki bij no darba atrahwuſchees, waj leeguſchi ſawus krahjumus kopigahm iſſtahdehm. Tomehr ari tâ kongreſs dewa wina dalibneekeem Kijewâ daudſ pamudinajumu, jo Kijewa kâ ſenu ſens pilſehts ir bagats ar wiſadahm wehſturigahm peeminahm, lai ari tahs naw ſiſtematiſki ſakrahtas. Beſ tam jaatſihſt, ka taiſni beidſamôs gadôs tai ſinâ daudſ teek ſtrahdats. Tâ katris, kam leeta ruhp, wareja pa kongreſa laiku Kijewâ pawairot ſawas ſinaſchanas ſihmejotees uſ tehwuſemes ſenatni. Bet pate leelakâ kongreſa noſihme pehz manahm domahm paſtahw eekſch tam, ka pa kongreſa laiku ſinatneekeem ir atgadijums perſonigi redſetees, eepaſihtees un preekſch kopigeem mehrkeem kopigi eſtilt. — Nahkamo kongreſu turehs Harkowâ 1902. g.

L. B.

No ahrſemehm.

Wahzu waldibâ tatſchu notikuſchi eewehrojami pahrgroſijumi. Ekſchleetu ministrim v. d. Recke un tautas apgaiſmoſchanas ministrim Boſſe wajadſejis ſawas weetas atſtaht un par winu pehznahzejeem eezelti tahdi wihri, kas politiſkâ dſihwê tikpat kâ nemaſ wehl naw paſihſtami. No jaunâ eekſchleetu ministra v. Rheinbabena un jaunâ tautas apgaiſmoſchanas ministra v. Studta ſin tikai tik daudſ ſazit, ka wini lihdſſchim bijuſchi uſtizami waldibas eerehdni, kas godam ſawas weetas iſpildijuſchi. Domâ, ka wini ſawâs augſtajâs weetâs tikuſchi uſ wiſuwarenâ ſinantſchu ministra Mikela wehleſchanos, kas gribot par ſaweem beedreem tahdus eeſahzejus, kas pilnigi kautos no wina waditees. —

Dreifuſa prahwas otra iſteeſaſchana kara-teeſas preekſchâ Rennê ſeſtdeen beiguſehs un Dreifuſs noteeſats uſ 10 gadeem zeetumâ. Pehz pehdejo beenu ſinahm gan jau neka laba newareja preekſch Dreifuſa ſagaidit, tatſchu taiſnibas draugeem wehl arweenu atlika zeriba, ka kara-teeſa dos pateeſibai godu un nepaſudinahs zilweku, kam noſeeguma newar peerahdit. Schi zeriba bijuſi weltiga. Teem bijuſi taiſniba, kas jau ſenak wehroja, ka wiſa otra iſteeſaſchana ir tikai tukſcha teatra iſrahde, kas neka nenoſihmê, jo teeſneſchi jau eepreekſch zeeſchi apnehmuſchees, apſuhdſeto katrâ ſinâ paſudinat. Tadehļ tad ari teeſneſchi tikpat kâ nemaſ naw eewehrojuſchi wiſas tahs leezibas, kas runaja Dreifuſam par labu un kas par ihſto nodeweju apſihmeja ſchaubigo grahfu Eſterhaſi, kurſch ſawu wainu apſinadamees, jau ilgu laiku pa ahrſemehm ſlapſtahs. Teeſcham, kas uſmanigi eewehrojis wiſu prahwas gaitu Rennâ, tam katrâ ſinâ jaapleezina, ka zik nezik droſchu peerahdijumu par Dreifuſa wainu wina apſuhdſetaji naw un naw warejuſchi ſadabut. Gan warenee kara kungi ar leelu ſparu apgalwojuſchi, ka Dreifuſs pateeſi ir nodewejs, bet tas ari bijis wiſs. Gan raduſchees ari daſchi rokraſtu paſineji, kas apleezinajuſchi, ka ſinamo borderô jeb iſdoto ſlepeno papihru ſaraſtu rakſtijis Dreifuſs, bet wairak ir to leetprateju, kas par rakſtitaju apſihmejuſchi newis Dreifuſu, bet grahfu Eſterhaſi. Turklaht naw maſums ari zitu leezibu, kas deeſgan gaiſchi norahda uſ Eſterhaſi, un daſchas no ſchihm leezibahm nahkuſchas waj nu taiſni, waj aplinkus no tahm puſehm, kam ar mekleto Franzijas nodeweju bijuſi dariſchana. Tatſchu teeſneſchi wiſahm ſchahm leezibahm pretim palikuſchi kurli. Teeſneſchu partejiſkâ, netaiſnâ rihkoſchanahs parahdijuſehs jo gaiſchi ihpaſchi pehdejâs ſehdês. Tâ kahdam ſchaubigam ahrſemneekam, Tſchernuſki wahrdâ, par kuru neweens lahga neſin, kur tahds ihſti radees, kara-teeſa it labpraht atkahwuſi iſklahſtit ſawas maſ tizamahs melſchanas pret Dreifuſu, turpretim kad Dreifuſa aiſſtahwji pagehrejuſchi, lai noklauſchina bijuſchos Wahzijas un Jtalijas militaraiſſtahwjus Pariſê, Schwarzkoppenu un Panizardi, tad kara-teeſa tam bijuſi pretim. Sinams ſchahda iſklauſchinaſchana ari neko nebuhtu lihdſejuſi, jo minetee Wahzu un Jtaleeſchu waldibas wihri jau ſen iſſkaidrojuſchi, ka wineem ar Dreifuſu naw bijis nekahdu dariſchanu. Ja, pat Wahzu waldiba pehdejâs deenâs wehl ofizieli iſſinojuſi ſawâ „Walſts-Wehſtneſi“, ka winas eerehdneem nekad naw bijis nekahda ſakara ar Dreifuſu. Un tomehr kara-teeſa ar 5 pret 2 balſim Dreifuſu atſinuſi par wainigu un tâ Wahzu waldibu noſtahdijuſi par nepateeſu leezineezi. Kâ tas wareja notikt? Ja, teeſcham Rennas teeſas ſpreedums mums buhtu neſaprotams, ja neſinatum, ka Frantſchi tagad dſihwo it kâ reiboni un apmulſumâ, kur pehz taiſnibas un pateeſibas wairs maſ ko praſa un eekarſuſchahs partijas ar wiſeem ſpehkeem tikai pehz tam dſenahs, ka dabutu wirſroku par pretineekeem. Kara-ſpehka partijas rokâ ſchimbriſcham atronahs wara, un to wina tad ari iſleetojuſi, beſ ſchehlaſtibas un beſ behdas par taiſnibu. Bet waj ilgs preeks winai par ſcho uſwaru buhs, tas ir zits jautajums: Dreifuſa aiſſtahwetaju partija nerims, un tagadejâ waldiba ari winai negribehs taiſni pretim ſtahtees. Waldiba labi ſin, ka uſ Dreifuſa pretineeku partiju palaiſchanahs maſa. Wehl arweenu iſdara kratiſchanas, kur atron, ka antiſemiti jeb ſchihdu pretineeki, kas tatſchu ir ari paſchi niknakee Dreifuſa eenaidneeki, ſadewuſchees uſ weenu roku ar Orleanas herzogu un ſaſwehrejuſchees gahſt tagadejo waldibu. Schini leetâ wehl ſtahw preekſchâ leela teeſaſchana, kas atkal ſazels daudſ troksſchna un nemeera. Teeſcham, Franzijas nahkotne ir baigâ tumſâ tihta un wiſeem meera draugeem jaraugahs uſ turceni ar ruhpehm un baſchahm. Kahds no leelajeem Wahzu laikraſteem neſen atpakaļ iſſazija ſchahdus wahrdus: „Ja generalim Merſjê iſdotos teeſneſchus Rennâ pee tam peedabut, ka tee Dreifuſu pa otrahm lahgahm noteeſâ, tad Franzija buhtu ſaudejuſi leelaku kauju nekâ pee Sedanas.“ —

Starp Angliju un Tranſwali pehz jaunakajahm ſinahm karſch leekahs buht nenowehrſchams. Tranſwaleeſchi negrib wairak peekahptees, un Angli katrâ ſinâ nodomajuſchi dabut Tranſwali ſawôs nagôs. No abahm puſehm naigi ween rihkojotees uſ zihnu. Buhri zerot ſarihkot 60,000 wihru leelu kara-ſpehku. —

No eekſchſemehm.

Widſeme.

Widſemes mahzitaju ſinode, kâ Rigas laikraſti ſino, ſahkuſehs Walkâ 25. Auguſtâ ar deewkalpoſchanu, kurâ altara runu turejis wirſmahzitajs G. Oehrns un ſprediki ſazijis generalſuperintendents Hollmanns. Latweeſchu deewkalpoſchanâ ſpredikojis mahzitajs Irbe no Dſehrbenes, Jgaunu atkal generalſuperintendents Hollmans.

No Widſemes. Ehrgelneeku iſglihtoſchana. Rigas pirmâ muſikas mahzibas eeſtahde, muſikas direktora E. Siegerta kunga wadibâ (Walnu eelâ № 2), par kuru mehs jau eſam plaſchaki rakſtijuſchi „Latw. Aw.“ ſch. g. 19. num., tagad eeſahkuſi wairak ruhpetees par mahzeklu kreetnu iſglihtoſchanu ehrgelu ſpehlê. Wairak peepraſijumi no laukeem pehz pilnigaki iſglihtoteem ehrgelneekeem, kahdu tagad uſ laukeem draudſês daſchkahrt truhkſtot, ſcho muſikas ſkolu uſ tahdu paplaſchinatu darbibu pawedinajuſchi. Austars.

No Rigas. Labdariga ſeeweeſchu ſabeedriba. Rigâ ſawâ laikâ tikuſi nodibinata kahda ſeeweeſchu ſabeedriba, kura ſew iſwehlejuſehs to jauko uſdewumu, zaur daſchdaſchadeem iſrihkojumeem ſagahdat pabalſtu leelajai Kreewijas Ewang.-Luteru draudſchu palihdſibas kaſei. Pagahjuſchâ gadâ jau 25 gadi notezejuſchi, kamehr ſchi labdariga ſeeweeſchu ſabeedriba darbojuſees — un ir teeſcham preeks noluhkotees uſ ſcho winas pagahjuſcho laiku, jo winas darbiba pa ſcho laiku ir teeſcham eewehrojama. Pagahjuſchâ gadâ, ſawôs 25 gadu paſtahweſchanas ſwehtkôs, ſchi ſeeweeſchu ſabeedriba iſrihkoja baſaru, ar ko wina ſaſneedſa augſtako ſkaidro eenehmumu, kahds ween lihdſſchinigeem Rigas lihdſigeem ſarihkojumeem bijis, t. i. — 2730 rbl. 40 kap. Pa wiſeem 25 gadeem ſchi ſeeweeſchu ſabeedriba zaur kolektehm, baſareem, pa leelakai daļai zaur paſchu ſaſirahdajumu pahrdoſchanu, eenehmuſi pawiſam 47,142 rbl. No ſchihs naudas 22,479 rbl. tikuſchi nodoti paſchai Ewang.-Luteru draudſchu palihdſibas kaſei. Pahrako naudas teeſu ſabeedriba pate leetajuſi, ar minetahs palihdſibas kaſes ſinu, preekſch Rigas baſnizu un draudſchu wajadſibahm. Tik ween zaur ſchihs ſeeweeſchu ſabeedribas lihdſdarbibu Ewang.-Luteru palihdſibas kaſei ir eeſpehjams, jau ilgus gadus no weetas Rigâ (Lehgerlaukâ) uſturet wiſai lehtu elementarſkolu, kuru ſchimbriſcham wairak nekâ 180 (t. i. 50 Wahzu un wairak nekâ 130 Latweeſchu) nabadſigu wezaku behrni (puiſeni un meitenes) apmeklê. — Beſ ſchihs Rigas ſeeweeſchu ſabeedribas tahdas paſchas darbigas ſabeedribas Widſemê atrodahs ari wehl Zehſis un Wilſes muiſchâ. Bet Peterburgas konſiſtorial-eezirkni pehdejôs 5 gadôs zehluſchahs lihdſ 30 tahdas labdarigas ſeeweeſchu ſabeedribas. Wiſahm ſchihm ſeeweeſchu ſabeedribahm par pirmeem pamudinataſeem un dibinataſeem ir bijuſchi weetejee mahzitaji. Bm.

No Rigas. Derigu Grahmatu Nodala 20. Auguſtâ notureja ſawu pirmo ſehdi pehz garâ waſaras brihwlaika, kurâ apſtiprinaja wairakus rehkinus, nolaſija ſinojumu par Nodalas kaſes ſtahwokli notezejuſchôs mehneſchôs, pahrſpreeda ſihkakus jautajumus par grahmatu apgahdaſchanu un drukaſchanu, nolehma 21. Oktobri ſarihkot weſigu wakaru Nodalai par labu un beigâs eewehleja ſew jaunu preekſchneeku, ſwehrinatu adwokatu J. Laſdina kgu, lihdſſchinejâ Nodalas preekſchneeka W. Pluttes kunga weetâ, kurſch newalas dehl no ſchi amata atteizahs. W. Pluttes kungs ſabija preekſchneeka amatâ 3½ gadus, wadija Nodalas plaſcho darbibu ar retu uſzihtibu un energiju, par ko preekſchneeka weetneeks J. Zihruļa kungs iſteiza winam Nodalas beedru wahrdâ dſiļi ſajuſtu pateizibu. Klahteſoſchee godinaja Pluttes kungu zaur pazelſchanos no ſehdekleem. (B. W.)

No Matiſcheem (Walmeeras aprinkî). Jauku un paleekamu dahwanu dabuja muhſu eezeenitais mahzitajs E. Moltrechta kungs uſ ſawu dſimumdeenu, pirmdeen 16. Auguſtâ. Draudſes preekſchneeks v. Günzeļa kungs un ziti draudſes muiſchneeki, proti, **mahzitaja muiſchu ſaweenoja zaur telefonu** ar zentralſtanziju, ſirgu paſtu Miliſchu Dronâs, tâ ka war ſarunatees netik ween ar wiſahm apkahrtejahm muiſchahm, bet ari ar Walmeeras aprinka tahlakeem apgabaleem. Telefona darbi tika nobeigti agrâ 16. Auguſta rihtâ. — Muhſu draudſes ganam pehdejâ laikâ ſtipri ſlimojot, mahzitaja amatu ſche iſpilda Limbaſchu mahzitaja palihgs Beldau kungs.

— Pee leelzeļa, kas wed no Breſlawas uſ Urgu, atrodahs Matiſchu draudſes robeſchâs K. mahjas, kuru ihpaſchneeku gimene, iſnemot mahti, **paſtahw tikai no wahjprahtigeem lozekleem.** Schehlas juhtas pahrnem garambrauzejus, dſirdot atſkanam ſcho nelaimigo kungſteſchanu, waj redſot ahrpus mahjas winu rihkoſchanos. Scheſeeneeſchi nem dſihwu dalibu pee ſcho lihdſzilweku liktena un peepalihdſ mahtei, weenigai ſaimneezei, ſemes darbus pahrſkatit. K. mahjâs ſtrahdâ graudneeki. —ts.

No Walmeeras aprinka. Neganta auka ploſijahs ſeſtdeen 14. Auguſtâ. Skahde, kuru wina padarijuſi, ir leeliſka. Daudſ meſchôs ir neſkaitami koki ſalauſti, wairak mahjâs jumti iſplehſti un pawiſam aiſneſti. Behdigi iſſkatijahs rudſu tihrumi. Wehtra ſtatinus waj nu iſſwaidijuſi, waj aiſrahwuſi tuwejôs purwôs un birſês. Zeļotajs.

No Jurjewas. Slikta leeziba par Jgaunu jaunekleem. Warſchawas kara-ſpehka ſlimnizas ahrſts Dr. Jürgens nule peeſuhtijis Jurjewas Wahzu awiſei rakſtu, kurâ winſch Jgaunu jaunekļus brihdina no noſeedſigeem mehginajumeem tikt wałâ no kara deneſta, tihſchi ſabojajot ſawu weſelibu. Jt ihpaſchi Jgauni eenehmuſchees ſabojat ſawas auſis, no kam tad augli allaſch iſnahkot jo behdigi. Leela daka uſ wiſu muhſchu paleekot puſkurli, bet koti daudſi ari pawiſam aiſejot bojâ un nomirſtot gan turpat ſlimnizâs, gan ari uſ dſimteni pahrlaiſti. Jgaunu ſtarpâ eſot ihpaſchi meiſtari, kas ar to nodarbojotees, rekruſcheem ſamaitat dſirdeſchanas ſpehju. Teeſcham koti behdigi. —

No Kijewas. Petſchoras klooſtera baſnizâ, kâ „Kr. Teleg. Agent.“ ſino, no Odeſas atbraukuſchai eerehdna ſeewai Tſcharnowſkajai iſgreeſta apakſchſwahrku kabata ar 15,000 rubl. ſkaidrâ naudâ un wehrts-papihrôs. Sagli wehl naw uſdabuti.

Widſemes ahrſtu ſabeedribas XI. ſapulze notureta no 19. lihdſ 21. Auguſtam Walkâ un tanî pahrſpreeſti lihdſâs tihri ſinſkeem jautajumeem ari tahdi, kas ſihmejahs uſ wiſas muhſu dſimtenes labklahjibu, kâ peem. par wahjprahtigo apkopſchanu, par behrnu ſanehmeju iſglihtoſchanu preekſch laukpagaſteem un par ſpitalibas apkaroſchanu. Ihpaſchi ſihmejotees uſ pehdejo, warets ſinot par ihſti eewehrojameem panahkumeem uſſahktajâ darbibâ. Widſemes ſpitalibas apkarotaja beedriba 1898. gadâ eenehmuſi 44,457 rbl. 69 kap. un iſdewuſi 34,333 rbl. 93 kap. Leelee eenehmumi nahkuſchi no 20,000 rbl. leelas dahwanas iſ walſtskaſes un no daſcheem prahweem nowehlejumeem teſtamentôs. Leelakahs iſdoſchanas zehluſchahs, buhwejot Tarwaſtâ jaunu ſpitaligo patwerſmi, kas tagad jau gatawa un drihſumâ tiks atwehrta. To atwerot, beedriba ſpehs ſawâs patwerſmês apkopt pawiſam 260 ſpitaligus. Tatſchu pawiſam ſpitaligo Widſemê uſ laukeem eſot pee 700, tâ ka wehl atleek daudſ ko gahdat, kamehr wiſus ſchos nelaimigos warehs no weſelajeem atſchkirt un tâ nowehrſt breeſmigahs ſlimibas tahlaku iſplatiſchanos.

Kurſeme.

Kurſemes gubernators, ihſtenais ſtahtsrahts Swerbejews, kâ „Kurſ. Gub. Aw.“ ſino, dabujis atwalinajumu uſ 6 nedekahm.

Kurſemes konſiſtorijas rudens ſehdes ſchogad notiks no 28. Oktobra lihdſ 12. Nowembrim.

No Kurſemes. Iſſludinats 24. Maijâ ſch. g. Wiſaugſtaki apſtiprinats **likums par krona meſchkungu weetu atzelſchanu Kurſemê.** Likums nahk ſpehkâ no 1. Janwara 1900. gadâ. Semkopibas un domenu miniſtra wakâ ſtahwehs, tos ſemes-gabalus, kas lihdſſchim meſchkungeem peederejuſchi, iſdot wineem paſcheem uſ nomu. Teem krona meſchkungeem, kas nedabu zitu weetu, iſmakſajami 700 rbl. gaidiſchanas naudas.

(Wald. likumu un pawehku krahj. № 97.)

Par Kurſemes muiſchneezibas preekſchneeka weetneeku, kâ „Kurſ. Gub. Aw.“ ſino, eewehlets reſidejoſchais aprinka marſchals barons Makſs v. d. Ropp Bikſtôs.

No Kurſemes. Jaunu dſelſzeļu projekti. Leepajas-Aiſputes dſelſzeļa buhwetaju beedriba ſaweenojuſehs ſchinis deenâs, kâ dſirdams, ar kahdu zitu nupat nodibinajuſchos jaunu akziju ſabeedribu — tani noluhkâ, lai wiſus wairak eewehrojamos Kurſemes apgabalus un leelakahs pilſehtas un pilſehtinas ſaweenotu ſawâ ſtarpâ ar ſchaurſleeſchu dſelſzeļu. Schis jaunais dſelſzeļſch ſaukſees par „Kurſemes leelo peeweddſelſzeļu“ — „Große Kurländiſche Zufuhrbahn“ — un ees no pirmâ gala ſtarp ſchahdahm pilſehtahm: no Leepajas uſ Aiſputi, kurſch zeļa gabals drihſâ laikâ buhs jau gataws; Aiſputê dſelſzeļſch tad daliſees: weena lihnija ees pa Lipaikeem un Konineem uſ Kuldigu, otra — gar Lehnahm un Rudbahrſcheem pahr Wentu uſ Saldu un no tureenes tahlak lihdſ Tukumam. Wehlak nodomats aiſnemt ari Bauſku un, ja turpmak buhs eeſpehjams dabut wajadſigo atlauju — lihdſſchim tahdu naw wehl iſdewees dabut —, tad ari Palanga taps ſchahdâ kahrtâ — pa ſchaurſleeſchu dſelſzeļu — ſaweenota ar Leepaju. Wiſu ſcho mineto dſelſzeļu gala punkts jeb galwenâ ſaweenoſchanahs weeta tâ tad buhs Leepaja — ſchi Kurſemes leelakâ pilſehta ar ſawu eewehrojamo tirdſneezibas oſtu. Tâ ka wiſas minetahs dſelſzeļa lihnijas ees taiſni zaur Kurſemes ſerdi un pa paſcheem augligakajeem widutſcheem, tad muhſu Deewa-ſemitei ſagaidams no jaunajeem dſelſzeļeem katrâ ſinâ jo eewehrojams labums. Teekot teem wiſeem gataweem — kas, ja negadiſees kahdi neparedſami ſchkehrſchļi, wareſ notikt pahra gadôs — Kurſeme buhs ar dſelſzeļeem teeſcham it peeteekoſchâ mehrâ apgahdata un ſtahwehs ſatikſmes lihdſekļu ſinâ beſ ſchaubiſchanahs wiſahm zitahm gubernahm muhſu plaſchajâ walſti tahlu preekſchâ. — Wehl peeminams, ka wajadſigâ atlauja eepreekſchejo darbu iſdariſchanai, kâ ſtigu noſprauſchanai un tâ tahlak, peenahzigâ weetâ jau dota un wehl ſchini rudenî tee taps eeſahkti un — warbuht ari jau pabeigti. K.

Pahrzelts weterinarahrſts kolegiju padomneeks Wolperts no Kerſonas gubernas uſ Jelgawu tahdâ paſchâ amatâ. (K. G. A.)

Par Kurſemes Gubernas wezako fabriku inſpektoru eezelts no 1. Julija ſch. g. wezakâ fabriku inſpektora uſdewumu iſpilditajs Zwerners. (K. G. A.)

Atwalinajumâ aiſbrauzis uſ ahrſemehm Kurſemes Ewangeliſkahs-Luteranu konſiſtorijas preſidents ihſtens walſtspadomneeks barons Heykings uſ 3 mehneſchi. (K. G. A.)

Par Tukuma pilſehtas waldes lozekleem apſtiprinatî weetejee nomneeki Anſis Jlſums un Jahnis Eichenbergs, beſ tam pehdejais ari par pilſehtas galwas weetneeku uſ tſchetreem gadeem, ſahkot no ſchi gada. (K. G. A.)

Ar ſudraba medaleem ar uſrakſtu: „par teizamu deeneſtu zeetuma ſargôs“ apbalwoti Leepajas zeetuma jaunakee uſraugi Skalandis, Bordowſkis, Wihtols un Mikelſons. Medali nehſajami uſ kruhtim pee Annas lentas. (K. G. A.)

Tſchinâs paaugſtinati par gubernas ſekretareem Leepajas aprinka rentejas grahmatweſcha weetas iſpilditajs Bergmans un Kurſemes rihzibas komitejas darbweſcha weetas iſpilditajs Ruhduls. (K. G. A.)

Par titularpadomneeku paaugſtinats Tukuma aprinka preekſchneeks barons Vietinghof-Scheels. (K. C. A.)

No ſchogad Kreewijâ nemamo rekruſchu ſkaitu (291,100) Kurſemê nemſchot 1690. (K. G. A.)

No Leepajas. Skolotaju kurſi. Leepajas rajona tautſkolu inſpektors W. Wembera kungs ſarihko ſchini rudenî Leepajâ kurſus pilſehtu pirmmahzibu ſkolu ſkolotajeem, kur tee warehs eepaſihtees ar jaunakajahm mahzibu paſneegſchanas metodehm, kâ ari ar ziteem jaunlaiku praſtijumeem ſkolas un pedagogikas laukâ. Kurſi taps notureti ſcheeenes Nikolaja gimnaſijas telpâs un eeſahkſees ar 1. Septembri. Eſot peeteikuſchees uſ kurſeem jau kahdu 40 ſkolotaju.

— **Sagļu rihkoſchanahs.** Pehdejâ laikâ ſahkuſchi ſche atkal jo duhſchigi un pahrdroſchi rihkotees daſchadi tumſibas darboni, iſdaridami wairak ceļaſchanahs ſahdſibas. Tâ kahdu pahra nedeļu atpakaļ tapa uſlauſta ſcheeenes pulkſtenu taiſitaja Bremera magaſina, Graudu eelâ, pee kam tapa iſſagti wairak nekâ 60 ſelta un ſudraba pulkſtenu. Sagli gan tuhlin tika pamaniti no tuwumâ eſoſchâ naktsſarga, kas kopâ ar otru naktsſargu un kahdu ſuhrmani nehmahs tad dſihtees teem pakaļ. Pehz ilgas dſenaſchanas tapa beidſot 2 no teem juhrmalâ ſakerti, kur tad weens no teem iſrahdijahs par Leepajas „pilſoni“ Joachimu Straſu, kas policijai jau ſen paſihſtams par bihſtamu krampjlauſi un otrs — par Pikeļu pilſoni, wahrdâ Izkelis Leiſars. Tomehr ſagtos pulkſtenus pee wineem neatrada — tos bija kahds treſchais ſaglis aiſſteepis projam. Bet daſchas deenas wehlak tapa ari tas it newikus uſeets Mahſcha namâ, Aploku eelâ, pee kam pulkſtenu leelako daļu ari wehl pee wina atrada. — Seſtdeenas nakti no 21. uſ 22. Auguſta tapa atkal uſlauſta M. Peterſona drukatawa Jukumanas eelâ, no kureenes tad ſagļi, durwis uſlauſdami, bija eekkuwuſchi grahmatu pahrdotawâ. Schinu tee leeliſki nehmuſchees ar naudas mekleſchanu — uſlauſdami un ſaſitdami kaſi, wairak pulkſtenus, ſchuhplahdes un tâ tahlak, tâpat ari grahmatas iſſwaididami un iſraſnadami. Naudas gan daudſ nebija atraduſchi — tikai kahdus 8 rbl. ſihkas naudas; bet ſkahdes zaur daſchadu leetu ſabojaſchanu tomehr it labi daudſ nodarijuſchi. — Wainigee naw lihdſſchim wehl uſdabuti. L.

No Lamineem. Wiſai neeziga atſiniba no pagaſta puſes. Ir jau wiſpahri paſihſtama leeta, ka pagaſti maſ mehdſ atſiht un atalgot ſawu zenſonu puhlinus. Iſnehmumi ſchajâ ſinâ ir tikai reti. Laba daka no wineem ſaweem ſkolotajeem, kuri wineem wehl kalpo, ſneedſ nepeeteekoſchu atlihdſibu; bet ja tee aiſ wezuma waj ſlimibas to wairs ne-

spehj, tad winu behl winu agrakais skolotajs-audsinatajs war eet waj zuhkas ganit, waj, ja tas to nespehj, kahrt sobus wadsi. Pee scheem pehdejeem, kuri ar saweem zenšoneem tà apeetahs, japeeskaita ari augschà minetais pagasts. Kà jau agrak „Latw. Aw." bij sinots, schejeenes skolotaja alga pastahw is 160 rbl. naudà un daschahm puhrweetahm mas noderigas semes, tà ka no schahs algas ko atlizinat — newar ne domat. Nu pehdejà pagasta weetneeku sapulzê scha pagasta skolotajs Skolina tehws no sawa amata atsazijahs pehz tam, kad tajà bij sabijis 45 gadus un ais leela wezuma tapis par nespehjigu to wairs ispildit. Weetneeku pulks sawu sirmo skolotaju un audsinataju it schehligi atlaida un apsolija tam kà weenreiseju pabalstu dahwinat — 50 rbl.! Luhk, waj naw bagatiga atsiniba un pateiziba par 45 gadu ilgeem gruhteem un suhreem puhlineem skolas un audsinaschanas druwà?! Ar to pagasts domà sawu peenahkumu darijis. Kas winam behdas, ar ko lai wina wezais skolotajs lihds sawam muhscha galam isteek. Bet nepateiziba jau esot pasaules alga. — Gaismas stars

No Kr. Dsirzeema. Masu behrnu kolonija. Muhsu kalnainà, weseligà apgabalà un esera tuwumà kà katru wasaru, tà ari schowasar pee weeteja skolotaja un ehrgelneeka Kuschkewiza kga usturejahs no Junija lihds 10. Augustam Rigas masu behrnu kolonija, preekschneezes v. Armidstaedt jaunkundses wirsuraudsibà un apgahdibà, kura gandrihs katru deenu no Rindseles muischas brauza koloniju pahrluhkot. 8. Augustà kà beidsamajà swehtdeenà, kolonija bij us atwadischanos eemihleto deewanamu, kur katru swehtdeenu pa mineto laiku sapulzejahs, jauki ar salumeem un pukehm isgresnojuse un draudsi bes tam wehl eepreezinaja ar sawahm masajahm, jaukajahm balsitehm, nodseedadama Kuschkewiza kga wadibà diwas wairakbalsigas garigas dseesmas. Bija aisgrahbjoschi redset, ka masajahm dseedatajahm dseedot noriteja dascha asarina pa waigeem. Tapat ari pee zeen. mahzitaja Sadowsky kga aisluhgschanas, kad tas koloniju pawehleja schehligà Deewa sargaschanà un glabaschanà, atkal daschai masinai riteja asaras pa waidsineem. Ta bija sihme, ka behrnu sirdis pateizibà lozitas us Deewu. Pateiziba zeen. Rigas dahmu sabeedribai, kas koloniju issuhta un apgahdà, un Kuschkewiza kgam lihds ar wina kundsi, kas koloniju zihtigi usrauga un mahza us wisu labu. K. J.

No Kalnamuischas. Jaunà Kalnamuischas-Tehrwetenes Laukšaimneezibas Beedriba 22. Augustà Zehsneekôs noswineja sawus atklahschanas swehtkus, pee kureem nehma leelà skaità dalibu beedri un weesi. Tà weeneem, kà otreem swehtki ar kodoligajeem preekschlasijumeem un runahm paliks jaukà peeminà. Swehtki sahkahs ar walsts himnu; garigu dseesmu un skolotaja Forstmana kga runu, kas norahdija us to swehtibu, kuru beedribai sawà darbibà peenahkahs sagaidit no augscheenes. Tad beedribas preekschneeks sneedsa pahrskatu par beedribas nodibinaschanu, ar preeku usswehrdams, zik leelu weenprahtibu Kalnamuischas un apkahrtnes semkopji peerahdijuschi schinì teizamajà leetà. Pehz tam sekoja diwi siniski preekschlasijumi par semkopibu no Gustawa un Waldmana kungeem. Ihstajam atklahschanas aktam beidsotees, beedri un weesi pulzejahs pee omuliga kopmeelasta, kur runas pluhstin pluhda, nowehlot labas laimes gan jaunajai beedribai, gan weeseem, gan tautas seltenehm u. z. Sewischki dsihwu lihdsdalibu jaunajai beedribai parahdija Latweeschu awischneeziba, jo no „Baltijas Weystnescha", „Deenas Lapas" un „Mahjas Weesa" puses bij eeraduschees ihpaschi suhtni, kamehr „Latweeschu Awischu" un „Balss" redakzijas sweizinaja ar rakstu. Goda meelastam sekoja teatra israhde, kur labi eewingrinateem weetejeem spehkeem stahjahs lihdsâs daschi no weiklajeem Rigas akteereem. Israhdija Allunana lugu: „Kas tee tahdi, kas dseedaja". Beidsot wehl jautrà dejà beedri un weesi palika ilgi kopà un laikam gan tikai kahds rets buhs atgadijees, kas buhs aisbrauzis mahjâs neapmeerinats ar lihdsswinetajeem swehtkeem. Wehlam jaunajai darbineezei spirgtu spehku, weenprahtibu un derigus augłus ussahktajà gaitâ! Kaiminsch.

No Remtes apgabala. Traki suni. Pehdejà laikà schejeenes apgabalà usklihduschi wairak traki suni, kuri sakoduschi us ganibahm daudz lopu un wairak mahju sunu. —s.

No Stuhrumuischas apkahrtnes. Behrnu sehrga. Schejeenes apgabalà leelà mehrà plosahs pee maseem behrneem garais dusulis, kursch prasijis ari daudz upuru. —r—

No Jaunpils. Tirgus sinas. Schejeenes muischà 19. Augustà noturetais gada tirgus bija leelskam no tirdseneekeem apmeklets. Kà kas ahrkahrtigs, kas lihds schim Widus-Kursemes muischu tirgôs nebija parasts redset, bija schejeenes tirgû leelà mehrà sastopami daschadi mahjruhpneezibas raschojumi. Bija sastopami Widsemneeki ar saweem slawenajeem audekleem un ziteem daschadeem linkopibas isstrahdajumeem, Zeezerneeki un Schwahrdeneeki ar daschadeem koku darba isgatawojumeem un pahris Augschkursemneeku ar daschadeem raibeem audumeem un sihkeem „roku darbeem". Scho mahjruhpneezibas raschojumu ispahrdoschana brangi weizahs, jo zenas bija labi peejamas. Us tirgu ari bija saraduschahs leelas karawanes daschadu „naudas krahpneeku" weikalneeku un „kumedinu rahditaju"; bet scheem nogahja schkihbi: polizeja daudzeem nemas neatwehleja „produzetees" un par ziteem, kas sawas „scheptes" laida wakà, tapa sastahditi protokoli. Bija ari usbuhwetas milsigi leelas trihs reibinoschu dsehreenu pahrdotawas. Bet scho starpà, kà rahdijahs, bija pahrak leela konkurenze, jo wisu triju leelais apkalpotaju personals stahweja pusbrihwà. Laba laika sihme! —s.

Blihdenes-Stuhru pahrtikas beedriba sawà kahrtigà pilnà sapulzê 15. Augustà atkal saweem beedreem pareisà, leetischkà pusgada pahrskatà peerahdija, ka wina ar sawu wisai maso rihzibas kapitalu atlizinajuse brangu pelnu un ka ta zaur sawu apsinigo rihzibu un weiklu darbibu tirdsneezibà bes schaubahm war skaititees par rosigako pahrtikas beedribu Widus-Kursemê. No pasneegtà pusgada pahrskata sche ussihmeschu swarigako. 1. Janwarî kasê palizis naudas 1355 r. 16 k. un schinì pusgadà peenahzis klaht 6411 r. 59 k. No kases isdots lihds 1. Julijam 7612 r. 83 k. Rihzibas kapitals paleelinajees par 581 r. 40 k. un pawisam kopà istaisa 2254 r. 92 k. Reserwas kapitala sastahws 354 r. 33 k. leels. 1. Janwarî pretschu wehrtiba weikalà bija par 3490 r. 50 k.; prezes peepirktas klaht par 6262 r. 47 k. un pahrdotas par 7076 r. 27 k. Prezes pahrdodot brutto pelna ir 812 r. Atrehkinot wisus isdewumus, kà par algahm, ihri, apdroschinaschanos pret uguni, tirdsneezibas papihreem u. t. t., paleek tihras pelnas 254 r. 67 k. Pilna sapulze pusgada pahrskatu bes nekahdahm peesihmehm peenehma par pareisu. Ari rewisijas komisija atsina, ka winai ar labako gribu par waldes un weikala wadona darbibu nekas par sliktu naw ko peesihmet. Beidsot sapulze weenbalsigi nolehma schajà rudeni no wisas apkahrtnes uspirkt linsehklas un par scho preekschmetu wisu rihzibu ustizeja sawam kreetnajam weikala wadonim. No sirds buhtu jawehlahs, ka ari wisur zitur muhsu pahrtikas beedribâs walde ar weikala wadoni sapratigi pehz sawas labakahs sirdsapsinas beedribas labà strahdatu, kur tad par beedribas nihkukoschanu waj nepastahwibu nebuhtu ne runas. Kr—ws.

No Aisputes. Nelaimes atgadijums. Daschas deenas atpakal sche notika schahds noschehlojams nelaimes atgadijums. Pahra werstis no Aisputes us Leepajas pusi, bihdot un rihkojot wagonus pa jauno dselszeku, kahda Schihda podretschika dehls — jauneklis no kahdu 18 gadu — nokritis no bihdamajeem wagoneem taisni us sleedehm wagonu preekschà, tà ka wagons tam pahri pahreedams, abas kahjas nogreesis. Nelaimigais tuhlin aisgahdats slimnizà un wina dsihwiba atrodahs breesmâs.

— **Jauno Leepajas-Aisputes dselszeku** nodomats atklaht, kà dsirdams, Oktobra mehnesi, jo lihds tam laikam buhschot pehdejee buhwes darbi nobeigti un wiss zits tik tahli sarihkots un nokahrtots, ka dselszeku wareschot nodot leetoschanai. — Wajadsigahs buhwes, kà stonzijas un ehkas, sargu mahjinas un t. t. ir jau tagad waj nu pa dakai gatawas, waj ari teek patlaban nobeigtas. — Ismehginajumu brauzeeni pa dascheem gabaleem ari topot jau isdariti. A.

No Palangas. Is skolotaju dsihwes. Schejeenes krona elementarskolas skolotajs — pasihstamais rakstneeks un pedagogs Bebru Juris, kas wairak gadu mineto skolu sche wadijis un kam daudz un daschadi nopelni isglihtibas weizinaschanas sinà schinì galejà Kursemes kaktinà, atstahs nahkoschâs deenâs Palangu. Jo Bebra kungs pahra nedeku atpakal tapa no Raunas draudses konwenta weenbalsigi eewehlets par draudses skolotaju un ehrgelneeku Raunà, Widsemê, tureenes ilggadigà skolotaja Gaika kunga weetà, kas tagad sawu weetu atstahj. Bebra kungs eemantojis schinî apgabalà pee wiseem, kam ween ar winu bija darischanas un kas winu daudzmas tuwaki pasina, daudz zeenibas un mihlestibas un paleek sche jo labà peeminà. Daudz laimes winam ari jaunajà weetà. Schejeeneetis.

Pahrdoschanas wairaksolischanà.

Jelgawas apgabala teesà pahrdos: 1) 6. Oktobri sch. g. Rudolfam Kirschbaumam peederigu nekustinamu ihpaschumu Jelgawà, II. eezirknî, sem 93 hip. Nr. Ihpaschums wehrtets us 2000 rbl., hipotekas parahds 3963 rbl. 33⅓ kap. 2) 6. Oktobri sch. g. Ernestam Sembergim peederigas Tukuma aprinka Wadakstes pagasta Rukeku-Puidoku mahjas, wehrtetas us 3500 rbl., hipotekas parahds 9600 rbl. 3) 6. Oktobri sch. g. Indrikim Swingewitzam peederigas Tukuma aprinka Wadakstes pagasta Wehju mahjas, wehrtetas us 3500 rbl., hipotekas parahds 7250 rbl. 4) 6. Oktobri sch. g. Frizim Blumfeldam peederigas Tukuma aprinka Wadakstes pagasta Makschu mahjas, wehrtetas us 1400 rbl., hipotekas parahds 3880 rbl. 5) 6. Oktobri sch. g. Janim Rankewitzam peederigas Tukuma aprinka Wadakstes pagasta Schulpu mahjas, wehrtetas us 1700 rbl., hipotekas parahds 3880 rbl. 6) 6. Oktobri sch. g. otreis Karlihnei Renberg peederigas Tukuma aprinka Irlawas pagasta Repinu mahjas, wehrtetas us 8000 rbl., hipotekas parahds 6040 rbl.

Leepajas apgabala teesà pahrdos: 1) 27. Septembri sch. g. baronesehm Adelei un Luisei fon Fock un nel. Bertas fon Fock, Annas fon Korf, dsim. Fock, un Kristapa fon Focka mantineekeem peederigu nekustinamu ihpaschumu Kuldigà, Leepajas eelà, wehrtetu us 2000 rbl., hipotekas parahdu naw. 2) 6. Septembri sch. g. Scheineij-Lipke Gringut peederigo nekustinamo ihpaschumu Leepajà, Ganibu eelà, sem tag. 156 hip. Nr. Ihpaschums wehrtets us 64,064 rbl., no kahdas summas folischana sahkses. 3) 27. Septembri sch. g. nel. Ottona Adolfi mantineekeem peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajà, Kasarmes eelà, sem 2204 hip. Nr., wehrtetu us 4500 rbl. 4) 27. Septembri sch. g. nel. Ottona Adolfi mantineekeem peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajà, Kasarmes eelà, sem 2205 hip. Nr., wehrtetu us 8000 rbl. 5) 18. Oktobri sch. g. Mendelam Lewiusam peederigo nekustinamu ihpaschumu Leepajà sem 1130 (503 B) hip. Nr., wehrtetu us 2500 rbl. 6) 18. Oktobri sch. g. Jehkabam Zipe un Dorei Zipe, dsim. Hartman, peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajà, Mahlu eelà, sem 1837 (38 X L IV) hip. Nr. Ihpaschums wehrtets us 1450 rbl., no kahdas summas ari folischana sahkses.

Jaun-Jelgawas-Ilukstes meera teesnescha sapulzê pahrdos: 1) 22. Dezembri sch. g. Jahnim Gorkinam peederigas Ilukstes aprinka Esarmuischas pagasta „Muhrneeku № 9" mahjas, 35,58 def. leelas, wehrtetas us 1279 rbl., hipotekas parahds 3350 rbl. 2) 22. Dezembri sch. g. Pehterim Lejeneekam peederigas Ilukstes aprinka Prodes pagasta „Lejas № 13" mahjas, 43,25 def. leelas, wehrtetas us 1000 rbl., hipotekas parahds 3871 rbl. 3) 29. Oktobri sch. g. Jehkabam un Minnai Feldschereem peederigas Jaun-Jelgawas aprinka Lindes (Daugawas) pagasta Kelwu mahjas, 57,76 def. leelas, wehrtetas us 3500 rbl., hipotekas parahds 2980 rbl. 4) 29. Oktobri sch. g. Jehkabam un Minnai Feldschereem peederigas Jaun-Jelgawas aprinka Lindes pagasta Wehweru mahjas, 57,76 def. leelas, wehrtetas us 3500 rbl., hipotekas parahds 2980 rbl. (K. G. A.)

Mescha pahrdoschana.

Baltijas Domenu walde issino, ka dehl 1899. gadà pahrdodameem kokeem is apakschà mineteem mescheem Kursemes gubernà noturehs galigus torgus bes peretorgeem schahdâs weetâs:

1) 6. Septembri: no Kandawas mescha — Kandawas un no Saukas mescha — Saukas pagastu waldês.

2) 9. Septembri: no Matkules mescha — Matkules, no Wezmuischas mescha — Wezmuischas, no Klihwes mescha — Kaluzeema un no Kursischu mescha — Kursischu pagastu waldês.

3) 16. Septembri: no Baldones mescha — Baldones pagasta waldê, no Wentspils mescha — Wentspils aprinka polizejas waldê, no Wirzawas mescha — Jelgawas-Baukas aprinka polizejas waldê un no Wez-Schwahrdes mescha — Wez-Schwahrdes pagasta waldê.

4) 20. Septembri: no Slotes mescha — Dignajas, no Grobinas mescha — Grobinas, no Piltenes mescha — Piltenes, no Baukas mescha — Baukas un no Dobeles mescha — Dobeles pagastu waldês.

5) 21. Septembri: no Nihzes mescha — Nihzes, no Tukuma un Peenawas mescheem — Slampes pagastu waldês un no Emburgas mescha — Jelgawas meschkunga kanzelejà — Sahlinds.

6) 22. Septembri: no Sehrpils mescha — Sehrpils, no Engures mescha — Engures un no Behrs-Sihpeles mescha — Behrsu muischas pagastu waldês.

7) 23. Septembri: no Kuldigas mescha — Kuldigas aprinka polizejas waldê, no Ruzawas mescha — Ruzawas, no Bankawas, Osolu un Lapmeschu mescheem — Wadakstes un no II. dalas Taurkalna mescha — Bahrbeles pagastu waldês.

8) 27. Septembri: no Saldus mescha — Saldus pagasta waldê, no Taurkalna mescha — Jaunjelgawas aprinka polizejas waldê, no Alschwangas mescha — Alschwangas, no Jelgawas mescha — Garoses un no Sesawas mescha — Leel-Sesawas pagastu waldês.

9) 28. Septembri: no Skrundes mescha — Skrundes un no Snikeres un Penkules mescheem — Behnes pagastu waldês.

10) 29. Septembri: no Dignajas mescha — Salas un no Rendes mescha — Rendes pagastu waldês.

11) 4. Oktobri: I., II. un III. dalas Birschu muischas mescha — Birschu muischas pagasta waldê.

12) 6. Oktobri: no Sezes mescha — Sezes un no Andumenu mescha — Lihbagu pagastu waldês.

13) 11. Oktobri: no Elkschnu mescha — Elkschnu un no Turlawas-Waltaiku mescha — Turlawas pagastu waldês.

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizà no 1.—8. Septembrim. Swehtdeen 5. Septembri: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 1/2 10 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 1/2 8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. — Lauku draudsê ussaukti: Ernsts Strasdinsch ar Edi Osol; Jahnis Schaefers ar Augusti Anneti Bauman; Janis Bihrinsch ar Gertrudi Pehda; Roberts Birgers ar Emilija Busch; mirušchi: Anna Pauline Kraul, 3. d. w.; Lihse Linderman, 80 g. w.; Emilija Olga Bumber, 10 m. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Jahnis Augusts Legsdinsch ar Emilija Friederiku Stendel, dsim. Sihwert; Jahnis Zahlits ar Greetu Paulini Upeneek; Martinsch Kruhminsch ar Zeziliju Liseti Gresler; mirušchi: Lisete Olga Rosenberg, 1 g. 3 m. w.; Juris Austers, 67 g. w.; Marija Ron, 5 n. w.; Janis Balodis, 75 g. w.; Jehkabs Indrikis Ehrgle, 6 m. w.; Luzija Milda Waldman, 8 m. w.; Martinsch Sakis, 72 g. w.; Janis Bekmans, 40 g. w.; Frizis Susters, 28 g. w.; Karlis Arnolds Nikademus, 1½ g. w.; Julija Lisete Laude, 5 g. 8 m. w. —

Dahwanu preeksch jaunahs basnizas eenahzis no deewgaldneekeem — 6 rub. 50 kap.

Jelgawas Latweeschu Beedriba swehtdeen 29. Augustà pee isdewiga laika noswineja sawus parastos tautas swehtkus, pee kureem ari schogad peedalijahs tiklab pilsehtneeki, kà lauzineeki prahwà skaitâ. Koncertâ uswesto Beckera rapsodiju „Tschigani" publika sanehma ar leelu labpatikschanu, ihpaschi zeenijamo solistu Brigader-Maijas kundses un Rosenberga kunga preekschnesumus. Loti patikà ari Tschiganu sparigahs dejas. Kora dseesmas nebij wisur weenada skaidruma, tatschu wispahr nemot bij jaatsihst wadona un dseedataju uszihtiba. Tschiganu uswalki bij peewilzigi, tikai Tschiganeetes bij pa leelakai daļai kautrejuschahs, parahditees ar tumschahm sejahm; toteesu Tschigani bij ihsti mescha dehli no isskata. Teatra israhdê, kurà mums nebij eespehjams nosskatitees, wisas weetas bijuschas pahrdotas un akteeri sawas lomas ispildijuschi ihsti labi. Tapat balle beedribas namà un Zehra sahlê bijusi labi apmekleta. —ss—

A. Stavenhagen jaunkundses mahjruhpneezibas skolà daschâs nodalâs mahziba sahksees Septembra mehnescha pirmajâs deenâs. Tà 3. Septembri schuhschanas (skroderaschanas) kursus, kuru wadihs jauna, Berlinê ismahzijusehs skolotaja, kas jau ar labahm sekmehm paneegusi schinì arodà mahzibu kahdà leelakà schuhschanas skolà Berlinê. 1. Septembri sahksees weschas masgaschanas un pletschanas kursus, ari wadits no kreetnas leetpratejas. Schis kursus nodomats ihpaschi ari preeksch tahdahm jaunawahm, kas kalpo waj grib kalpot tahdôs kungu namôs, kur no weiklajahm istabas meitahm pagehr ari praschanu smalkas weschas masgaschanà un pletschanà. Tà zeenijamà mahjruhpneezibas skolas waditaja nopeetni ruhpejahs, lai mahziba tiktu jo deenas pilnigaka un leetderigaka, un atleek tikai wehletees, kaut muhsu jaunawahm rastos arweenu wairak patikschanas un spehjas, schinì skolà meklet pamatigu isglihtibu seeweeschu darbôs un tà atwehrt sewim zeku us labaku dsihwi. —n.

Wezais Zeplis †. 18. Augustà sawas azis us muhschibu slehdsa weens no muhsu Jelgawas pilsehtas Latweeschu draudses wisuwezakajeem strahdneekeem, Janis Weisbahrsds. Meestes pagasta Zeplu mahju ilggadigais saimneeks, kuru draudse wisulabaki pasina sem wahrda „Wezais Zeplis". Nelaikis bija gandrihs 40 gadus kalpojis Jelgawas pilsehtas draudsê par pehrminderi un wisâ schinì laikà uszihtigi puhlejees, zik ween tas wina spehkâ stahweja, draudses labà. Tà peemehram tas bijis weens no wisuuszihtigakajeem naudas sawahzejeem, kad pilsehtas draudse sew eegahdaja lihku ratus, kur toreis tahda naudas eewahkschana, ap 600 rubku, nebijuse weegla leeta. Tapat wisâs zitâs draudses leetâs tas arweenu lihds pat pehdejam laikam nehma dsihwu dalibu un tikai aispehrn nespehzibas dehl no draudses darbeem atteizahs, bet lihds pehdejam dsihwes wakaram palika uszihtigs basnizas apmekletajs. Sawà laikà tas ari wehl kalpojis daschadôs pagasta amatôs wairak gadus no weetas un wisur atradis atsihschanu. Sawà garajà dsihwes laikà tas ari no liktena bahrgi peemeklets, sewischki tad, kad tam dsihwes beedrenei wairak gadus no weetas gruhti slimai gulot tani paschà laikà wisas mahjas ar wisu ta gada raschu aisgahja ar uguni. 21. Augustà winu guldinaja Sanderu kapu kalninà. Bes ziteem draugeem un radeem ari prahws pulzinsch tagadejo draudses pehrminderu bija eeraduschees, to us kapeem iswadit. Draudses zeen. mahzitajs Reinharda kungs tiklab mahjâs, kà kapsehtà tureja sirsnigas pawadischanas runas, peeminedams aisgahjeja zihtibu, ustizibu un kreetnumu. Beidsot wina amata beedri nolaida sahku kapà un kapa kopinai pazelotees nodseedaja „Esi swehtits! Amen! klusi" un „Kahdà nu meerà"; tad kapa kopina tika pukehm un kroneem apklahta un behrnu weesi atwadijahs no mihkà tehwa un drauga kapa. Dusi saldi, sirmais Kunga wihnakalna strahdneeks!

Sahdsibas. Pirmdeen 16. Augustà ap pulksten 3 pehzpusdeenà Kangihsern eelà M. namà dsihwojoschai pee Baukas peerakstitai maspilsonei F. K. pa to laiku, kamehr wina no dsihwokla tikai drusziņ aisgahjuse projam, is neaisslehgta peeleekamà kambara issagtas daschadas drehbes, wehrtibà 19 rbl. — Tai paschà deenà schejeenes pilsone K. T., kas dsihwo Dobeles eelà K. namà, sinoja polizejà, ka winai us tirgusplatscha kahds kabatas saglis nepamanot klaht peelihsdams no manteļa kabatas issadsis naudas maku ar 310 rubleem. Gan tizis drihsumà us wisahm pusehm pakalmeklets un klausinats, bet wiss palizis bes sekmehm. — Tai paschà deenà ap pulksten 7 wakarà pee Tetelmindes Moltschanowa keegelu zeplôs dsihwojoschais Witebskas semneeks W. S. sinoja polizejà, ka winam ap pulksten 6 wakarà, kamehr tas eedsehrees gulejis us krahmju tirgus pee kahda schenka durwim, no pahris garnadscheem nowilkts mantelis un kamaschas un isnemts no kamsoka kabatas naudas maks ar 11 rubleem. — Tai paschà deenà ap pusdeenas laiku Katoku eelà S. schenki Seerumuischà dsihwojoscham Wirzawas semneekam J. K. tizis no westes kabatas issagts sudraba pulksteņs, wehrtibà 12 rbl. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas us kahdu Meijumuischas eelà dsihwojoscho eemihtneeku, kas tizis apzeetinats un nemts ismeklescharà. — 15. Augustà ap pulksten 7 wakarà Lilienfelda eelà № 25 dsihwojoschais schejeenes pilsonis H. J. sinoja polizejà, ka winam eepreeksch Westermana fabrikai usbruzis kahds tur dsihwojoschais Cezawas semneeks un tam nolaupijis sudraba kabatas pulksteni, wehrtibà 9 rubļus. Ismeklescharna teek westa no 2. kwartala pristawa. — Peektdeen 27. Augustà preekschpusdeenà kahda schejeenes eemihtneeka, 16 gadus weza meita us tirgusplatscha peegahjuse pee kahdas lauzeneezes rateem ahbolus pirkt. Bet kamehr lauzeneeze ar ziteem runajuse, tikmehr meita tai roku manteļa kabatà eebahsdama, tai issagusê naudas maku ar 8 rubleem. Meita pa tam mehginajuse aisbehgt, bet tikuse drihsumà sakerta un aiswesta us polizeju, kur par notikumu tizis usnemts protokols. —.—

Nosoditi. Starp 9. un 20. Augustu no meerteesnescheem tikuschas nosoditas schahdas personas: Pirmà pilsehtas kwartalà: K. S. dehl likumigu polizejas preekschrakstu neispildischanas ar 15 rbl. waj 3 deenahm aresta (no 2. eez. meerteesn.). Otrà pilsehtas kwartalà: J. S. dehl atrastas mantibas nepeemeldeschanas polizejà ar 60 kap. waj 1 deenu aresta; B. L. dehl netihribas sawà pahrdotawà ar 3 rbl. waj 1 deenu aresta; D. F. dehl sahdsibas ar 4 mehnescheem zeetuma; meesneeks J. M. dehl netihribas skahrni ar 5 rbl. waj 1 deenu aresta; S. L. dehl nekahrtibahm un meera trauzeschanas ar 7 deenahm aresta; A. K. dehl swescha ihpaschuma isschkehrdeschanas ar 14 deenahm aresta; L. S. dehl eelas nenotihrischanas ar 15 rbl. waj 3 deenahm aresta (no 1. eez. meerteesn.). Treschà pilsehtas kwartalà: P. v. K. dehl sehtas neistihrischanas ar 10 rbl.; L. G. dehl netihribas pahrtikas weelas pahrdodot ar 25. rbl. waj 5 deenahm aresta; W. G. un D. B. dehl ta paschà pahrkahpuma pirmais ar 3 rbl. waj 1 deenu aresta un otrs ar 5 rbl. waj 1 deenu aresta. No 2. eez. meerteesnescha: A. B. dehl sahdsibas ar 3 mehnescheem zeetuma. No 1. eez. meerteesnescha: P. v. K. dehl sehtas neistihrischanas ar 45 rbl. waj 2 nedekahm aresta; F. K. un Z. J. dehl ta paschà pahrkahpuma pirmais ar 10 rbl. waj 2 deenahm aresta un otrs ar 8 rbl. waj 2 deenahm aresta; J. G. dehl eewadzjoschos un iswadzjoschos eemihtneeku nepeemeldeschanas polizejai ar 15 rbl. waj 3 deenahm aresta; B. J. dehl sliktu pahrtikas weelu apgahdaschanas slimnizai ar 40 rbl. waj 2 nedekahm aresta. No 2. eezirkna meerteesnescha: S. L. un J. M. dehl meera trauzeschanas katrs ar 5 rbl. No 1. eezirkna meerteesnescha: M. S. dehl sehtas neistihrischanas ar 3 rbl. waj 1 deenu aresta. Zetortà pilsehtas kwartalà: Schenkeris J. B., ka bes mehra atkahwis sawà schenki dsert brandwihnu ar 40 rbl. waj 10 deenahm aresta; J. G. dehl pahrmehrigas peedserschanahs ar 10 rbl. waj 2 deenahm aresta. —.—

No dselszeła brauzeena pahrsteigts. Isgahjuscho nedek kahdu nakti us Rigas-Jelgawas schosejas dselszeła pahrbrauzamà weetà pee Jahnu kroga tikko nedabuja galu Jelgawas semturis Weifsbergis, tadehl ka dselszeła fargs nebija wahrtus aistaisijis un semturis tumsas dehl tad tikai brauzeenu, pahri braukdams ar wesumu, pamanijis, kad brauzeens jau bijis wisai tuwu. Ahtri steidsotees semturim gan wehl isdewees sirgu no sleedehm nodsiht un pascham kahdu soli nolekt wesumam sahnus, bet wesums lihds ar rateem tizis kerts un smalki sadragats; par laimi ratu ilksis us reisu noluhsuschas, zaur ko sirgs palizis wesels. —ts.

Ugunsgrehks. Peektdeen 27. Augustà pehz pulksten 8 wakarà aisnesinameem eemesleem bija aisdegusehs kahda spihkera grihda Höpkera eebrauzamà sehtà pee tirgus. Uguns tika pee laika pamanita un drihsumà atsteidsoschees ugunsdsehsejs uguni ahtri nodsehsa. Aisdegusehs ehka un prezes bijuschas apdroschinatas. Skahdes esot notizis par apmehram 50 rubleem. —r—

Wiltoti sudraba 50 kap. gabali, tapat kà Rigà un zitur, ari teitan beidsamajà laikà tikuschi pamaniti un tee esot koti gruhti isschkirami no ihstajeem un pat kreetns naudas pasinejs warot daschkahrt maldites, tos nowehrtejot par ihstajeem. Tikai pehz skanas warot neihstos no ihstajeem isschkirt. Pehz swara neihstà nauda ari esot drusziņ weeglaka par ihsto; neihstajai naudai esot gada skaitls 1899. — Tamdehl schejeenes eemihtneekeem un ziteem sudraba 50 kap. gabalus eemainot koti jausmanahs, ka lai skahdê nekristu. —.—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Kijewà, 30. Augustà. Deenwid-reetruma dselszeku apgabalà stipri pehrk labibu preeksch apgabaleem, kuri zeetuschi zaur neraschu. Tirgôs labibas mas, zenas kahpj.

Parisê, 10. Septembri (29. Augustà). Parisê un prowinzês kara teesas spreedums Dreifusa leetà usnemts meerigà prahtà. — Apstahkli Schabrola eelà tee paschi. Lauschu intrese masinahs.

Parisê, 10. Septembri (29. Augustà). Eekschleetu ministris sanehma no prefekteem sinojumus, pehz kureem nekur naw bijis ne demonstraziju, ne kahrtibas trauzejumu.

Belforà, 10. Septembri (29. Augustà). Sche notika manifestazija. Laudis sauza: „Lai dsihwo armija, nost ar Schibdeem!" — Wakarà laudis dewahs us Schana Dreifusa, noteesatà brahla, namu, kuram ar akmeneem isdausija logus un balkona ruhtis. Schandarmi isklihdinaja manifestantus; daschi apzeetinati.

Rennê, 10. Septembri (29. Augustà). Dreifusa pawadija nakti labi un parakstija schoriht kasazijas luhgumu. — Rewisionisti breesmigi sasschutuschi par Dreifusa noteesaschanu un pahrmet teesai, ka ta nehmusi sawà apsardsibà galweno schtabu.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Capella, kapteins Kregers, no Mobiles braukdams, 14. Augustâ nonahzis Wisbechâ. Columbus, kapt. Grihwans, 26. Julijâ Rigu atstahdams, 14. Aug. eegahjis Grangemouthâ. Walgalzeems, kapt. Brunsleepa, 14. Aug. isgahjis no Charlestownas uf Rigu. Breedis, kapt. Prinzs, no Demeraras, Amerikâ, isbraukdams, 15. Aug. nonahzis Liverpoolâ. Brawo, osola-preedes sehgelkugis, buhwets 1868. gadâ Rigâ un schepat ari 1887. gadâ remontets, 315 reg. tonnu, ap 155 standartu un 400 smaguma tonnu, kâ mums teek sinots, schajâs deenâs zaur pirkumu pahrgahjis no Kontermowitscha un Krauklina, Jekaba Putnina (Majorôs) ihpaschumâ. Julia Maria, kapt. Stahlbergs, 6. Jul. Arkangelsku atstahdams, 19. Aug. eegahjis Garstonâ, pee Liverpoolas. John Ann, kapt. Erhards, Rigâ eenem lahdinu uf Pernawu un Gustav, kapt. Sielemans, 19. Aug. isgahjis no Rigas uf Pernawu. Pee Hermanes bojâ gahjuschâ Austras kuga „Jupitera" wraks pahrdots uhtrupê par 501 kronu (ap 250 rubku) un no glahbtâ lahdina, ap 200 standartu pitpropfu par 3600 kroneem; tâ wehsta no Gothenburgas 14. (26.) Augustâ. Andreas Weide, kapt. Lauters, 24. Jun. no Mobiles, Alabamâ isposdamees, 16. Aug. nonahzis Havrê. Latwija, kapt. Melbards, no St. Ann's Bay, Jamaikâ, isbraukdams, 16. Aug. eegahjis Londonâ, West-India Dock. No Bones isbraukuschi uf Rigu 14. Aug. Katarina, kapt. Kalninsch, un Mersragzeems, kapt. Dambergs. Waronis, kapt. Sakits, no Yarmouthas iseedams, 15. Aug. nonahzis Schieldsê. Saturn, kapt. Jakobsons, no Carrilovo iseedams, 2. Aug. sasneedsis Arkangelsku. Johannes, kapt. Rehks, 11. Aug. atstahjis Pernawu, uf Bonefu dodamees. Juno, kapt. Gulbis, 22. Jul. no Leepajas isbraukdams, 16. Aug. eegahjis Grangemouthâ. Alice, kapt. Wahks, 31. Jul. Rigu atstahdams, 16. Aug. nonahzis Grangemouthâ. Lennok, kapt. Mikelmans, 17. Jul. no Peterburgas braukdams, 14. Aug. eegahjis Bonesâ. Janow, kapt. Ehrmans, 22. Jul. no Rigas iseedams, 14. Aug. nonahzis Whitestablê. Aldebaran, kapt. Schultmans, 17. Aug. isgahjis no Midlesbro uf Kolleroe. Roja, kapt. Wikmans, no Rigas isbraukdams, 20. Aug. nonahzis Sunderlandê. No Rigas isgahjuschi 19. Aug. Emma, kapt. Pichels, uf Firth of Forthu, Markus, kapt. Grahwels, uf Brüggi, Zenith, kapt. Kirschsteins, uf Kircaldy. August Julius, kapt. Kraukle, no 9. Aug. atrodahs zelâ no Kotkas uf Methili. Rosalie, kapt. Reisons, no Kronschtates iseedams, 18. Aug. sasneedsis Dundee. Anna, no Yarmouthas eedams, 17. Aug. nonahzis Schieldsê. Maria, kapt. Saulesleja, no Leepajas iseedams, 15. Aug. sasneedsis Kopenhagenu. Adams, kapt. Seetinsch, 1. Aug. Kotku atstahdams, 16. Aug. sasneedsis Izehoe, pee Hamburgas. Emma, kapt. Augusts, no 6. Aug. atrodahs zelâ ar siwju lahdinu no Gawrilowas, Baltâ juhrâ, uf Peterburgu. Alfred, kapt. Kalninsch, 17. Aug. isgahjis no Rehweles uf Rigu. Jonatan, kapt. Abolinsch, Mesenê eenem lahdinu uf Grangemouthu. Austra, kapt. Drehsinsch, no 18. Aug. atrodahs zelâ no Arkangelskas uf Cardiffu. Elseneri gahjuschi garam 13. Aug. Golgata, kapt. Lasis, uf Ipswichu eedams; no pehdejahs ostas kugis ces uf Tyni eenemt lahdinu uf Rigu; Columbus, kapt. Dreimans, 11. Aug. uf Leithu, lehmumâ; 15. Aug. Linda Morgenroden, kapt. Lasis, un Concordia, kapt. Osolinsch, uf Rigu nahkdami. Aurora, kapt. Matusals, no Wiburgas iseedams, 19. Aug. nonahzis Grangemouthâ, kur peenemts lahdinsch uf Rigu par 7 mahrzinahm sterlinu no kihla oglu. Gulbis, kapt. Welinsch, no 16. Jun. zelâ no Lagunas de Terminos, Amerikâ, 17. Aug. atstahjis Falmouthu, uf lehmuma ostu dodamees. Jakob Katarina, kapt. Rosenbergs, 22. Jul. no Rigas isbraukdams, 17. Aug. nonahzis Methilê. Anna Olga, kapt. Matusals, 2. Aug. Wiburgu atstahdams un uf Lowestoftu eedams, 16. Aug. metis enkuru uf Elseneres reida. Alexander, kapt. Kuhwalds, 18. Aug. isgahjis no Grangemouthas uf Rigu. No Fowey isgahjuschi 17. Aug. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, uf Stetini un Nikolai, kapt. Jakobsons, uf Peterburgu. Alma, kapt. Kalnbehrsinsch, 4. Aug. Lynnu atstahdams, 20. Aug. eegahjis Klaipehdâ. Reinhard, kapt. Krl. Bauers, 7. Aug. no Lynnas isbraukdams, 22. Aug. sasneedsis Odensee. Jacob Maria, kapt. Erhards, 22. Jul. no Rigas isbraukdams, 14. Aug. nonahzis Grangemouthâ. Gulbis, kapt. Welinsch, no Lagunas, Amerikâ, isbraukdams, 23. Aug. nonahzis Hamburgâ. Noas, kapt. Jehka, 22. Aug. isgahjis no Grangemouthas uf Rigu. Wilhelm, kapt. Jurgenbergs, no 19. Aug. atrodahs zelâ no Charlestownas uf Rigu. Martin Eduard, kapt. Bite, no 19. Aug. zelâ no Grangemouthas uf Elseneri, lehmumâ. Berta Alwina, kapt. Kalninsch, 13. Jul. Kronschtati atstahdams, 18. Aug. sasneedsis Methili. Wilhelm, kapt. Kangurs, 16. Jul. no Pernawas iseedams, 18. Aug. nonahzis Alloja; tapat Zwei Carl, kapt. Jakobsons, 29. Jul. no Rigas isbraukdams. Mars, kapt. Grauds, gataws atstaht Rigu un dotees zelâ uf Peterburgu. Jonatan, kapt. Abolinsch, 23. Aug. isgahjis no Mesenes uf Grangemouthu. Andreas Weide, kapt. Lauters, nahks no Havres uf Rigu. Livadia, kapt. Otomers, 20. Aug. isgahjis no Yarmouthas uf Newkastli, kur eenems lahdinu uf Rigu. Antares, kapt. Lejasosols, 28. Jul. St. Thomas atstahdams, 19. Aug. sasneedsis Tralie. Zeriba, kapt. Puhlinsch, no 20. Aug. atrodahs zelâ no Gentes uf Kopenhagenu. Betania, kapt. Behrsinsch, 21. Aug. isgahjis no Arkangelskas uf Londonu. Wladimir, kapt. Baumans, 24. Aug. atstahjis Newhavenu, uf Newcastli eedams. Delta, kapt. Otmans, no 17. Aug. atrodahs zelâ no Arkangelskas uf Yarmouthu. Titana, kapt. Andrus, no Rigas iseedams, 24. Aug. nonahzis Newcastlê. Regulus, kapt. Wihtols, 24. Aug. atstahjis Arkangelsku, uf Londonu braukdams. Jacob, kapt. Behrsinsch, atrodahs zelâ no Lynnas uf Aarhusu un Jadwiga, kapt. Kraukle, no Arkangelskas uf Exmouthu. No Rigas isgahjis 25. Aug. Amor, kapt. Buschs, uf Cardiffu un tank paschâ deenâ Rigâ eenahkuschi Concordia, kapt. B. Osolinsch, no Cardiffas un Linda Morgenroden, kapt. S. Lasis, no Fowey. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 28. Augustâ. Labibas zenas turahs. Peewedumi, masi, isnemot rudsus. Rudsi, 120 mahrz. smagi, maksaja 76 kap. pudâ. Meeschi, schahweti, 100 mahrz. smagi, 75 kap. pudâ, Kreewu, 110 mahrz. smagi, 74 kap. pudâ. Ausas, Kreewu 63—64 kap. pudâ, labakahs 68—78 kap. pudâ, schahwetahs 63—65 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs 135—140 kap. pudâ, stepju sehklas 145—148 kap. pudâ.

Leepajâ, 30. Augustâ. Labibas zenas agrakahs. Kweeschu milti, Kursemes 150—165 kap. pudâ, Kreewu 170—200 kap. pudâ. Rudsu milti, rupji 95—100 kap. pudâ, bihdeleti 135—140 kap. pudâ. Silkes, skotu 20—27 rbl. Norwegu 16—17 rbl., Sweedru 16—17 rbl. Kartupeli 80—125 kap. mehrâ. Seens 2—5 rbl. birkawâ. Sweests 550—600 kap. podâ. Krejums, salds 20—24 kap. stopâ, skahbs 36—40 kap. stopâ. Peens 4—10 kap. stopâ. Olas, 10 gabali 18—22 kap. Wehrscha gala 10—15 kap. mahrzinâ. Teła gala 8—16 kap. mahrzinâ. Zuhkas gala, swaiga 14—16 kap. mahrzinâ, schahweta 17—20 kap. mahrzinâ.

Wehstules un atbildes.

F. D—ê. Zitadi newarejam. Otrâ gadijumâ naw ari pagastam ko pahrmest. — **K—l— P.** Mineto rakstu neisleetosim. Zitas Juhsu wehleschanahs pehz eespehjas ispildijam. — **E. S. Gr—â.** Peesuhtisim. Tikai luhdsam drusziņ pazeestees. Peesolito stahstu suhteet ween; domajam, ka waresim isleetot. — **n. u.** Jums ar sawu kwihti jagreeschahs schepat pee pasta waldes. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**
Дозволено цензурою. Рига, 30-го Августа 1899 г.
Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ

Sludinajumi.

Pahrzelojis
peenemu atkal slimneekus Jelgawâ Höpkera namâ.
Dr. med. Spehlmann.

Palihga skolotajs,
seminarists, teek meklets Tahschu-Pabures skolai (Aisputes apr.), kur gada skolas dehl ir 4 mahzibas (t. i.) skolenu nodalijumi.
Обратиться къ мѣстному учителю
Ф. Зивертъ.

Skolotaja palihgs
wajadsigs, pee apmehram 60 rubku algas un brihwa ustura. Adr. Э. Форстману, им. Тальсенъ чр. г. Гробинъ.

Jelgawâ, Palejas eelâ № 28.
Paleelinatâ darbnizâ
isglihtoju dahmas
ihsâ laikâ **schnitu sihmeschanâ** pehz slawenâs Anglu metodas un **schuhschanâ** par pilnigom skroderenem. Maksa eesahkumâ no 5 lihds 25 rubli un **mahzekles** peenem katrâ laikâ.
Modiste **J. Sills.**

Skolas behrni
atron laipnu usnemschanu pee labas usskatischanahs Swehtes eelâ № 26, pee **Schulza kundses.**

Wez-Auzê, eepretim apteekai.
Jaunkundses,
kuras wehlâs pamatigi skroderschanu mahzitees, war peeteiktees katrâ laikâ pee **L Müller.**

100 strahdneezes
pee pastahwiga darba un labas lones meklê gumijas fabrika „Prowodnik" Rigâ.

Akziju sabeedribas
agrak
Frister & Rossmann
Weegla rihkoschanâs,
Kluša un ahtra darbiba,
Eleganta isskata,
Wisu labakâs schujmaschinas,
Jelgawâ par lehtakam zenam dabujamas weenigi pee
J. Jegera,
grahmatu, rakstamu un sihmejamu leetu pahrdotawa Leelajâ eelâ № 9.
Wisu sistemu maschinu reparaturas isdaru.

Smehketaju kungeem!
Tâ kâ Goudron-hilses naw wairs agrakâ wehrtibâ, tad zehlees prasijums pehz labahm un tomehr lehtam hilsem. Scho robu ispildit usnehmuschahs
Dim-hilses no
A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawas
Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 12.
Minetâs Dim-hilses ir is stempeleta frantschu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak lauku un pilsehtas bodês.
NB. Tâpat ari **ihstâs Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli) un **Lichtensteina Automata-hilses** ir eewehlamas.
Teizami papirosi: Electra 10 gab. 6 kap. un Barskija 10 gab. 3 k.

Nahwes sina.
Pehz ihsas gruhtas slimibas schkihrâs no schis pasaules 8. augusta m. d. Rigâ muhsu mihlâ mahte
Luisa Winter
sawâ 79. dsihwibas gadâ un tika apbedita Petera basnizas kapôs.
Dsiti apbehdinatee dehli
Krimâ. Peterburgâ.
90. Dahw. ds. 10. pant.

Amatneezibas skolâ
skroderschanas kursi,
waditi no kahdâ Berlines institutâ ismahzitas skolotajas, sahksees **3. Septembrî sch. g.**
Apstellejumi uf drehbem un manteleem teek no ta laika nemti pretim.
Anna Stavenhagen.

Buhwmaterialu
un
buhwapkalumus
peedahwâ
J. S. Parügina mantineeki,
ihpaschneeks **A. Artemjews**, Jelgawâ,
96. sem kolonadeem 96.

L. M. Arensteins,
apteeku pretschu, krahsu, kimikaliju, oschamo sahlu un gumijas pretschu pahrdotawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 3.
Peedahwâ: **klorkalki, sahbaku smehri** preeksch sirgu nageem, ratu un sirgu leetam; **waselinu** — dselteenu, baltu un melnu. **Prowanses eku, kokeku, rapschu eku, dedsinamo eku, maschinu eku, linu** un **kanepju eku, koka spirtu** preeksch dedsinaschanas un puleereschanas, **lihmi** u. t. t. **Seera** un **sweesta pehrwi, seera ekstraktu, seera** un **sweesta papiri** rulôs un lapâs; **staniolu**, wisadas **wirzas, safranu, kardamomu** u. t. t. Bes tam peedahwaju **gumijas** un **kirurgiskas prezes** preeksch medizinifka, ķimiska un teknisku bruhka, kâ ari wisas sortes **gumijas** un **glahschu sprizes, brukas, wehdera** un **nabas bantes, gultas schihberus, gumijas gultas palagus, ledus makus, mahtes sprizes** un **spregekus, dsirdes rores, eedwaschoschanas aparatus, medizin-pinseles, gaisa rinkus** un **spilwenus**, wisus **termometerus, peenapumpjus, gumijas sihdamos, behrnu pudeles, gumijas sekes, apseenamos**, daschadas **glahschu rores** preeksch twaika maschinam un wihna destilaturam u. t. t. Daschadas **lihmes** preeksch wisadu leetu klebeschanas, lihmeschanas un kiteschanas. **Pastilas** preeksch daschada **likeera, schnapsa** un **limonades** paschtaisischanas. Leelâ iswehlê **smarschotas** un **medizinas seepes, ohdekolonju, odehri, sobu pulweri, sobu seepes, sobu uhdeni (odol), tauku** un **reis-puderi, lanolina, glizerina, iris** un **behrsu krehmu, matu uhdeni, galwas, sobu** un **nagu birstes** u. t. pr. u. t. pr.
Lehtakâs zenas. Laba preze un laipna apkalposchana.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonama schahda loti teizama grahmata:
Mahju skolotajs,
jeb:
Palihgs wezakeem pee kristigas behrnu audsinaschanas.
Latweeschu behrnu wezakeem sarakstits un dahwinats no
O. Platscha.
Makfâ **50** kap.

Us daudspusigeem peeprasijumeem pagodinamees sinamu darit, ka
Latweeschu Awises
1899. gadam
no pascha pirmâ nummura sahkot, arweenu wehl dabonamas.
Ekspedizija.

Godajamee „Latweeschu Awischu"
pasta abonenti teek laipni luhgti, sawu adresi pahrmainot usdot sawu abonentu numuru un klaht peelikt 10 kap. pastmarkâs.
Wisi peesuhtijumi, kam nebuhs usdoti minetee abonentu numuri un klaht peelikti 10 kap. pastmarkâs, newar tikt eewehroti.
Ar augstzeenibu
„Latw. Aw." ekspedizija.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonamas:

Baltijas dahrsa draugs,
jeb pamahzischana, kâ daschadi wasaras, seemzeeschu un podôs audsejamee stahdi koschuma koki un kruhmi sehjami, stahdami, pawairojami istabâs, stahdu namôs lezekłôs un dahrsôs apkopjami, kâ stahdu nami un lezekli buhwejami; padom pahr to, kâ jauni dahrsi, sahleeni, puku dobes ꝛc. ꝛc. eerihkojamas, pehz pee dsihwojumeem un daudskahrtigeem ismehginajumeem ar 2 dahrsu aprisem un 144 bildem preeksch dahrsneekeem un dahrsu mihlotajeem sarakstijis S. Klewers, dahrsneezibas ihpaschneeks Durbê, pee Grobinas.
Makfâ 4 rubli.

Anglu walodas mahziba
Paschmahzischanai
weegli saprotami un praktiski sastahdita
lihds ar
Wahrdnizu latweeschu un anglu walodâs
no
J. Sieberg'a.
Glihtâ, stiprâ wahkâ eesseeta makfâ 1 rubl.
J. F. Steffenhagens un dehls, Jelgawâ.
Dabonama ari **Amerikâ** pee isdeweja **J. Sieberga,**
24 Washington St., Cambridgeport, Mass.
par **70** zenti, par pastu peesuhtot **75** zenti.

M. Sahles
saimneezibas skola
atronâs tagad
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 1.

Kungu seemas mantelus, Dahmu seemas mantelus, Dahmu seemas jakas,
jaunakahs modes, sanehma un pedahwâ lehti **tikai Gottliebs,**
Jelgawâ, **tikai Leelajâ eelâ.**

Malkas wedeji
war pastahwigu darbu dabut pee
M. Blumberga,
Lilienfelda eelâ № 20.

Augstu dahrsâ **Leelajâ eelâ № 59 ir isihrejama**
dsihwojama ehka.

Leetota, bet labi ustureta **kahjas**
schujmaschina
top par lehtu zenu (20 rubku) pahrdota Pils eelâ № 6, kort. 10.

Fr. Weidemanis — Jelgawâ,
Leelajâ eelâ № 83,
labibas un materialpretschu weikals
pahrdod
Superfosfatu
un
Tomas miltus.
Turpat ari **pehrk wisadu labibu** par wisaugstakam zenam.

Strahdneezes
atron labu pelnu Lankowska un Likopa sakku dahrsâ, pee Rahtsmuischas.

Labi schahwetu
speki
pahrdod masumâ un atkalpahrdewejeem
J. Heysters,
Jelgawâ, pee masajeem wahrt.

Weschereenes, kehkschas or labam apleezibam un **istabas meitas**, kas ari pa wahzisku prot, tuhlin atron
weetas
weetu apgahdaschanas kantorî Swehtes eelâ № 23.

Дозволено цензурою. Рига, 31-го Августа 1899 г.
Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tê klaht 2 peelikumi.)